

Predsedstvo sindikalne konference ZP ob podražitvah živil

V petek, 2. avgusta, je bila v Ljubljani razširjena seja predsedstva sindikalne konference ZP Iskra. Vključno dopustniškemu obdobju je bila zasedba na seji dokaj številčna in so sindikalni funkcionarji z vso zavzetostjo sodelovali v razpravi edine točke dnevnega reda — o predlogu akcij za ublažitev položaja, ki je nastal z zvišanjem cen prehrabnih artiklov za kategorijo delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki v ZP Iskra.

Po analiziranju izvajanja samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter obširni razpravi ter ocenjevanju položaja delavcev v nekaterih naših delovnih organizacijah, ki je z zadnjimi podražitvami nastal, se je predsedstvo soglasno odločilo, podati predlog za nekatere akcije v razpravo osnovnim organizacijam sindikata vseh TOZD Iskri. Poleg tega pa bo s temi predlogi seznanilo vse občinske sindikalne organizacije, kjer so locirane naše delovne organizacije, oz. TOZD, kakor tudi republiške organe Zveze sindikatov Slovenije. S tem praktično začnemo širšo akcijo, ker menimo, da je socialno prizadetih večje število delavcev ne samo naših tovarn in obratov.

Bistva predlogov so v naslednjem: 1. Iskra je bila že lani pobudnik akcije za sklenitev družbenega dogovora, s katerim bi zagotovili vsem šoloobveznim otrokom učila in učne pripomočke brezplačno. Že ob porajanju te ideje ter družbene borbe za zmanjšanje socialne razlike smo trdili, da je nujno že pri malčkih v osemletkah odpraviti razliko, ki se izkazuje skozi učne pripomočke otrok bogatih in siromašnih staršev. Žal ta naša akcija kljub podpori tiska, nekaterih delovnih organizacij in občinskih sindikatov, ni uspela. V Iskri takrat nismo sami tega predloga izvedli, ker smo menili, da mora imeti širšo družbeno podporo in pomen.

V sedanjem položaju delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki pa predlagamo, naj se učila in učne pripomočke šoloobveznim otrokom delavcev, ki prejemajo otroški dodatek, preskrbijo brezplačno.

2. Sindikati so se v lanskem jeseni v precejšnji meri zavzeli ter tudi organizirali akcijo za nabavo ozimnice. Predsedstvo sindikalne konference ZP Iskra meni, da bi se glede vprašanja oskrbe članov z ozimnico in kurjavo morale osnovne organizacije sindikata, v medsebojni povezanosti v industrijskih bazenih, ali regijah in ob sodelovanju z občinskimi sindikalnimi

sveti, pričeti dogovarjati s trgovsko mrežo. Nujno je, da bi se čimprej določili: ustrezne cene, asortiman in dostavni rok, kakor tudi dogovori morebitna kreditna nabava.

3. Na seji predsedstva je bilo najbolj kritično obravnavano izvajanje samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, kakor tudi vpliv podražitev na socialni položaj delavca.

Iz analize poslovanja ZP Iskra in njenih organizacij za prvo polletje letošnjega leta je razvidno, da je stopnja akumulativnosti v stalnem upadanju. Doseženi ostanek dohodka je v večini delovnih organizacij pod planiranim. Skratka, izrečena je bila skupna ugotovitev, da gospodarstvo ni več zmožno prenesti vseh obremenitev, ki mu jih s podražitvami in ostalimi obremenitvami nalagajo.

Valorizacija kalkulatvni osebnih dohodkov je bila dogovorjena. Toda to ni rešitev za mnoge delovne organizacije, katerim njihova merila za delitev ne omogočajo povišanja osebnih dohodkov iz enostavnega razloga, ker sredstev ni. Nelikvidnost naših delovnih organizacij se povečuje, žarišča, nelikvidnosti pa ne odpravljamo. Večina delovnih organizacij ZP Iskra je pod povprečjem OD SR Slovenije, nekatere naše organizacije celo za več 10.000 S din pod povprečjem.

Vse to opozarja, da je socialni položaj zaposlenih z najnižjimi osebnimi dohodki v nekaterih naših organizacijah izredno težak.

Iz gornjih navedb je predsedstvo sklenilo predlagati naslednje:

S podražitvijo prehrabnih artiklov naj se uvede poseben draginski dodatek, vsem tistim zaposlenim, ki so upravičeni do otroških dodatkov in tistim, ki prejemajo manj kot 1.400 din za redno delo. Draginski dodatek ne sme biti obremenjen z nobenimi obdavčitvami. Procentualno povišanje osebnih dohodkov zaradi podražitev vsem nižjim kvalifikacijskim strukturam po samoupravnem sporazumu v tej fazi ne bi bilo sprejemljivo, ker smo že z dosedanjimi valorizacijami KOD najnižjih kategorij občutno zožili razpore. Poleg tega še predlagamo, naj bi z uveljavljanjem branžnih organizacij in interne banke v okviru ZP Iskre ustanovili solidarnostne sklade, kot sredstvo za pomoč najbolj prizadetim.

Vsi ti predlogi terjajo temeljito obravnavo, tako s strokovnega, kot z družbenega stališča. Nobena strokovna služba, ali institucija se tu ne bi smela izogniti in enako pričakujemo sodelovanje od ostalih družbenopolitičnih organov in organizacij.

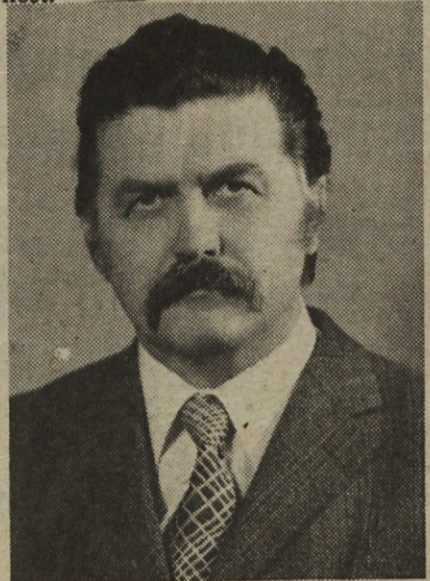
Naš namen pri teh odločitvah je bil, da te akcije želimo bolj dovršeno in čim hitreje uveljaviti. V roku 1 meseca bomo sklicali sestanek razširjenega političnega aktiva ZP Iskra ob sodelovanju odgovornih republiških predstavnikov. Tudi našega partnerja ZP „Gorenje“ bomo povabili za družbenopolitične akcije k sodelovanju, saj je enaka problematika verjetno v celotni SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana.

Predsednik sindikalne konference ZPI — Jože Čebela

Ugled Iskre ogrožen?

Uspehi, težave in načrti TOZD domači trg. O tem smo se pogovarjali z direktorjem te organizacije Iskra Commerce Simonom Primožičem.

V „domačem trgu“, kot mu pravijo „po domače“, je zaposlenih 670 delavcev, ki so razdeljeni na tri dejavnosti. Prva, najbolj osnovna, je prodajna dejavnost, torej prodajni del Iskrinih filijal, druga je servisna dejavnost, tretja pa maloprodajna dejavnost.

Direktor TOZD Domači trg — Simon Primožič.

Vse tri dejavnosti so prav tako, po tem ključu, razdeljene v samih filijalah. Le-teh je 14, s tem, da je v vsaki filijali še potrošniška služba z veleprodajnim skladiščem in lastno trgovino, ki oskrbuje manjša trgovska podjetja, s katerimi nima Iskra letnih pogodb.

V okviru domačega trga deluje tudi centralna nabavna direkcija. To je osrednja nabavna služba, ki v interesu Iskrinih tovarn kupuje surovine in drugo blago, ter ga pač v določeni dinamiki posreduje našim tovarnam.

„Kako je organizirana Iskrina prodajna dejavnost na domačem trgu?“

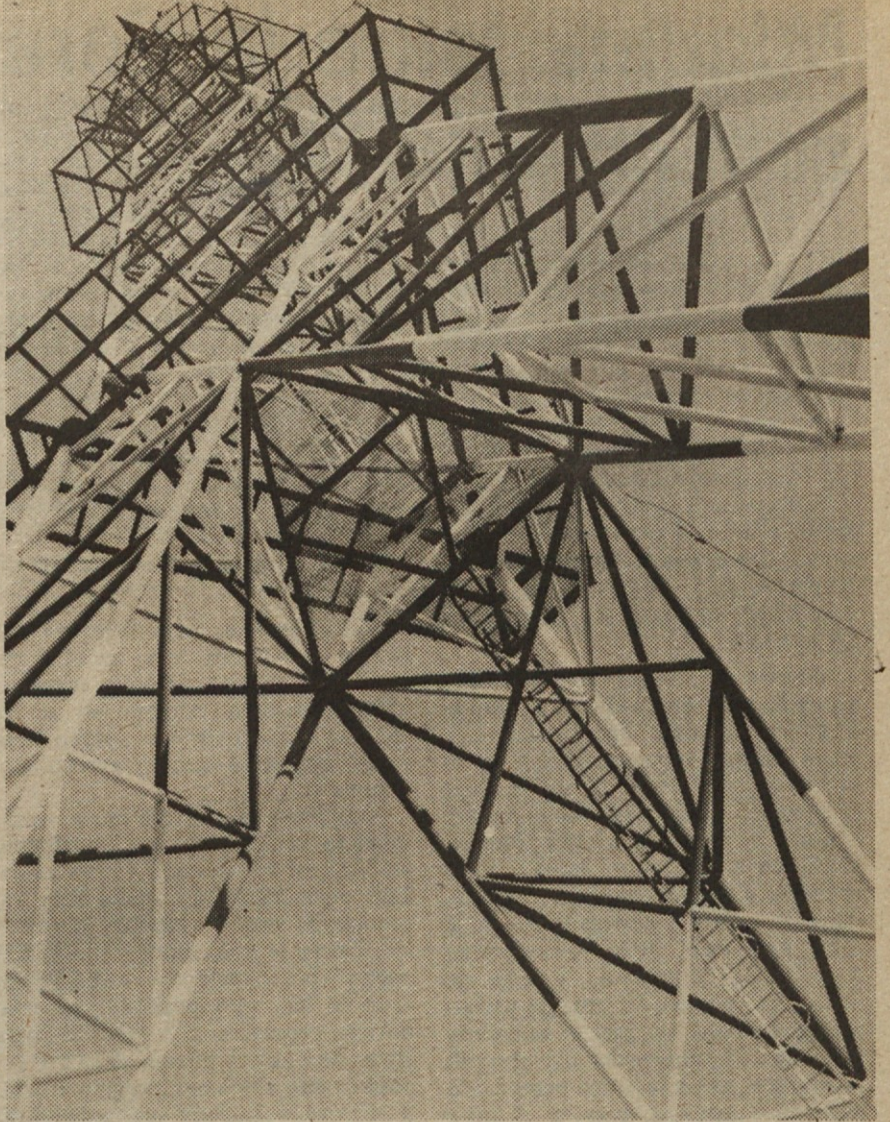
„Jugoslovansko tržišče smo razdelili na 14 regionalnih področij, v katerih je filijala osnovna organizacijska oblika. Vsaka filijala ima na svojem območju poleg že tako precej razvejane dejavnosti tudi eno, ali več lastnih trgovin. V njih prodaja vse Iskrine izdelke — od izdelkov široke potrošnje do profesionalne tehnike. Prav tako ima vsaka filijala servis kot centralno servisno delavnico na svojem območju ter pomožne servise. Ti servisi opravljajo servisiranje v delavnici ali na domu.“

Vsa dejavnost omenjenih 14 filijal je povezana z vodilnim kadrom TOZD domači trg. Ta oddelek usklajuje vso aktivnost v Jugoslaviji z branžnimi direkcijami, oziroma z drugimi temeljnimi organizacijami v okviru IC in ZP Iskra. V zvezi s to koordinacijo je direktor Primožič opozoril, da ne gre samo za temeljne organizacije, pač pa tudi za službe. Tako je vsa dejavnost, ki poteka na domačem trgu, tesno medsebojno povezana med vsemi pristojnimi in zainteresiranimi službami.

„Nosilci celotnega programa Iskre so pri odločanju enaki. Tukaj ni meje med TOZD ali pa med posameznimi dejavnostmi, ki jih opravljajo te ali druge TOZD. Imamo en in isti cilj, eno in isto nalogo, in tako tudi poslujejo,“ je poudaril Primožič.

Iskra ima v Jugoslaviji poleg omenjenih 14 filijal tudi 26 lastnih servisov ter 22 lastnih prodajal. Bi prosim za naše bralce povedali kaj o uspehih in težavah servisne in prodajne dejavnosti.

„Predno odgovorim na to vprašanje, naj poudarim, da uživa Iskra na domačem tržišču velik ugled, ki pa ga premalo negujemo. Zavedati se namreč moramo, da enoten nastop na trgu pomeni za Iskro izredno veliko, ne

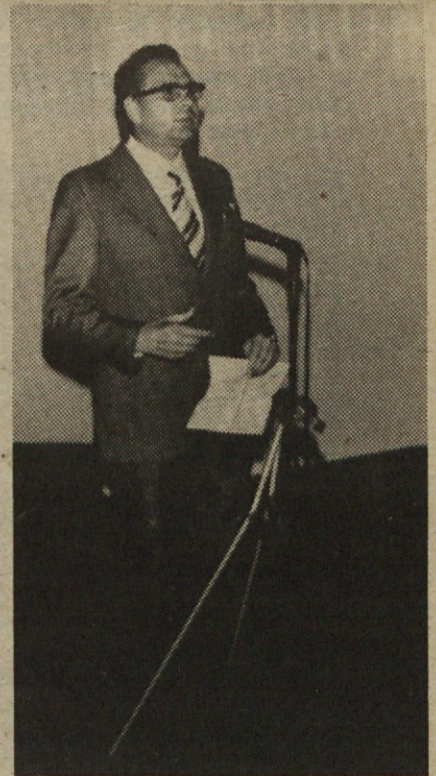

K članku na 2. strani: slika kaže mogočen antenski stolp relejne postaje za tranzitne telefonske železniške zveze v Vinkovcih, za relacijo Zagreb — Beograd — Sarajevo, kjer so monterji Iskra Commerce opravili veliko in pomembno delo. Foto: J. Č.

Mladina Iskre in Gorenja na poti sodelovanja

Minuli teden je bila v Domu kulture v Velenju 9. volilna konferenca Tovarniške konference Zveze mladine Slovenije Gorenje Velenje. Seje so se udeležili delegati, ki so bili izvoljeni na sestankih mladinskih aktivov v temeljnih organizacijah združenega

dela in delovni skupnosti skupnih služb. Konferenca, ki je bila izredno dobro pripravljena in je v vsakem primeru uspela, se je udeležila tudi delegacija ZP Iskra. V njej je bil med drugimi sekretar Koordinacijske konference Zveze mladine ZP Iskra Tone Volčič.

Generalni direktor ZP Gorenje Ivan Ateljšek govori mladini. Foto: L. D.

Na seji so pregledali delo mladinske organizacije Gorenja, ki vključuje okoli 3000 delavcev in delavcev, obravnavali so poročila in referate ter med drugim sprejeli program dela za nadaljnje mandatno obdobje.

Po razpravi o dejavnosti in nalogah mladih Gorenja so izvolili novo vodstvo. Novi predsednik TK ZM Gorenje je postal Jože Krebl. Rojen je bil leta 1951 v Slovenj Gradcu, po poklicu je električar, dela pa v prototipni delavnici. Leta 1966 je bil sprejet v Zvezo mladine Slovenije, član Zveze komunistov pa je od leta 1972.

Delegati in goste je med drugim pozdravil tudi generalni direktor Tovarne gospodinjске opreme Gorenje iz Velenja Ivan Ateljšek.

Najprej je spregovoril o pomenu organizirane dejavnosti mladih, zatem pa še o osebnih dohodkih ter osebnem in družbenem standardu. Tovariš Ateljšek je spregovoril tudi o podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev Iskre in Go-

Novi pogoji za potrošniške kredite

Prejšnji teden so na seji upravnega odbora Združenja poslovnih bank obravnavali teze o organizaciji združenja ter sprejeli nove rešitve za odobranje potrošniških kreditov. Člani upravnega odbora so sprejeli predlagano organizacijo, ki bo pripomogla k hitrejši transformaciji bank v duhu nove ustave. Po predlogu naj bi bila najvišji organ združenja skupščina, v katero bi delegirali po dva (ali enega) predstavnik posameznih bank, članice združenja. Skupščina združenja bi imela enake pristojnosti in pooblastila kot skupščina banke. Organi skupščine bi bili izvršni odbor — kolegijski izvršni organ, posamični izvršni organ pa bi bil generalni sekretar ali generalni

Mladina Iskre in Gorenja na poti sodelovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

renja. Poudaril je, da je namen integracije predvsem v zboljšanje položaja delovnega človeka. „Namen tega procesa,“ je dejal „ni samo zboljšanje življenja delavcev v Iskri in Gorenju, pač pa v vsej Sloveniji in Jugoslaviji.“

Za generalnim direktorjem Gorenja je prisotne v imenu ZP Iskra pozdravil tudi član Iskrine mladinske delegacije. V nadaljevanju v celoti objavljamo govor sekretarja koordinacijske konference ZM ZP Iskra Toneta Volčiča. SPOŠTOVANE TOVARIŠICE IN TOVARIŠI, DRAGE MLADINKE IN MLADINCI,

dovolite mi, da vas iskreno pozdravim v imenu vseh mladih v ZP Iskra in v svojem lastnem imenu. Zelo me veseli, da smo se danes srečali v lepem in sodobnem Velenju. Ni slučaj, da je vaše mesto zraslo tudi zaradi velikih naporov delovnega kolektiva Gorenja. Ustvarjati z združenimi močmi boljši družbeni in osebni standard ter doseči največjo veljavo osebnega dela — to je želja nas vseh, naše samoupravne socialistične skupnosti. Velenje je dokaz, kaj pomeni usmerjanje ustvarjenega dohodka tja, kjer je to najbolj potrebno. Pri tem je eden najvažnejših problemov, ki jih moramo posvetiti še posebno pozornost, prav ta — kako zagotoviti proizvajalcu čimboljše življenjske in delovne pogoje.

Vendar pa mora sodobno gospodarstvo čedalje bolj upoštevati tudi mednarodno delitev dela, če naj se uspešno spusti v zagrozen konkurenčni boj na tujih tržiščih. Jugoslovanski trg je namreč premajhen za vse izdelke obeh industrijskih velikanov — ISKRE in Gorenja. Brezobzirni konkurenci mednarodnih družb se bomo lahko zoperstavili le z optimalno kvaliteto izdelkov naše specializirane ter pro-

gramsko dolgoročno usmerjene proizvodnje in z enotnim nastopanjem na dosedaj in bodočih tržiščih. Predvsem pa bomo morali paziti na to, da bodo predstavljali naši izdelki na tržiščih pojem dobre kvalitete in vrhunske tehnologije. Za to so potrebna usklajena vlaganja v raziskovalno dejavnost, povezava znanosti z neposredno proizvodnjo, združevanje dela in sredstev ter seveda uspešen nastop trgovske mreže. O vsem tem je bilo nedavno govora tudi na 7. kongresu ZKS in X. kongresu ZKJ, kjer je bila samoorganiziranost gospodarstva opredeljena kot ena najpomembnejših nalog komunistov. V ta namen so potekali tudi razgovori o integraciji med Gorenjem in Iskro.

Zato menimo, da je dogovor o naši skupni poti treba sedaj začeti spreminjati v stvarnost. Samoupravljalci iz obeh združenih podjetij so se za začetek že dogovorili o poteku realizacije sprejetega samoupravnega sporazuma.

Nesporno je, da bo imela ravno mladina veliko vlogo pri nadaljnjem vsebinskem združevanju v novi sestavljeni organizaciji združenega dela, saj predstavlja velik del zaposlenih v obeh ZP. Zato ji je treba omogočiti uspešen nastop pri nadaljnjem sodelovanju. Zato bi bila zelo priporočljiva ustanovitev organa, ki bi v začetku povezoval oba aktivna mladih delavcev pri oblikovanju skupnega programa dela. S tem bi v bodoče omogočili tudi koordiniran nastop, ki se tiče reševanja problematike vseh mladih v republiškem merilu, a tudi v združenju mladih elektro in elektronske industrije Jugoslavije.

Ena priporočljivih oblik našega sodelovanja v bodoče bi lahko bila, po mojem mnenju, skupna delovna akcija mladih pri izgradnji našega velikega rekreacijskega centra v Pineti pri Novigradu. Ta center je namenjen predvsem za letovanja družin delavcev, ki si sicer tega ne bi mogli pri-

voščiti drugje zaradi nizkih osebnih dohodkov. Pri tem bi se utrdile vezi med mladimi obeh aktivov. K skupnim naporom za izvedbo omenjene akcije pa bi tako dala tudi mladina pomemben prispevek.

V imenu KK ZSMS ZP ISKRA se MA Gorenja pristrčno zahvaljujem za povabilo na današnje konferenco. Upam, da se boste tudi mladi iz Gorenja v čimvečjem številu udeležili tradicionalnega srečanja mladih iz ZP ISKRA, ki bo 14. septembra v B ovcu.

Upamo, da se bomo ob tej priložnosti še bolje spoznali in še trdneje povezali. Pristrčno vabljeni!

Aparati: montažna skupina iz oddelka specialne naprave; spredaj od leve na desno: Janko Strniša, Jernej Osolnik, Ivo Jaklič; zadaj: Albina Sitar, Metod Tomažič, Stane Muzlovič, Ivo Sloviček, Bruno Giosenti, Anica Štuhec. Foto: J.C.

ISKRA — AVTOELEKTRIKA, TOVARNA VŽIGALNIH TULJAV IN OSTALE OPREME, BOVEC

Novi kadri za preusmerjeno proizvodnjo

V skladu z novo ustavo je prišlo pred časom do pripojitve industrijsko-kovinskega podjetja „Trenta“ iz Bovca k Iskri — Avtoelektriki, Nova Gorica. V januarju so o tem podpisali samoupravni sporazum. Ta je bil osnovan na obojestranskih interesih. Industrijsko — kovinsko podjetje „Trenta“ je želelo najti tak proizvodni program, ki bi zagotovil 164-članskemu kolektivu socialno varnost in razvoj. Iskra — Avtoelektrika pa je po drugi strani želela razširiti svoj proizvodni program, pri čemer jo je oviralo pomanjkanje prostora. Trenutno je v njenem sklopu šest TOZD — pet proizvodnih in ena TOZD skupnih služb. V izgradnji pa je še TOZD malih zaganjalnikov v Šempetru pri Novi Gorici.

Proizvodni program v novi TOZD

Avtoelektrike se trenutno bistveno spreminja in prilagaja spremenjenim pogojem. Zajemal bo vžigalno tuljavo kot samostojen izdelek ter koope-rantske storitve za ljubljanski „Saturnus“. Hkrati pa bodo v TOZD v B ovcu razvijali tudi orodjarstvo za potrebe Avtoelektrike in drugih interesentov.

Sektorji v sklopu nove TOZD so trije: tehnični (priprava dela, proizvodnja in operativna priprava dela), komercialni (prodaja, nabava in kalkulacije) ter finančni, ki zajema celotno področje financ. Uprava, tajništvo in kontrola kvalitete so neposredno vezani na direktorja.

Samoupravni organi že tudi pripravljajo pravilnik o varnosti pri delu, ki bo usklajen s pravilniki ostalih TOZD v okviru DO Avtoelektrike. Možnosti nesreč pri delu preprečujejo tako z nastavitvijo strojev kot tudi z zaščito orodij. Zato pri njih obratnih nesreč že nekaj časa ni.

Na zboru delavcev je bil že tudi sprejet pravilnik o normah.

Ta predvideva prehod na WF sistem, ki ga bodo izvedli s pomočjo Zavoda za avtomatizacijo iz Ljubljane in tehničnega področja v DO. Pri-

pravljalne faze so že zaključene. Sedaj bodo novi sistem postopoma uvajale posamezne TOZD po sprejetem programu. Nosilec tega pa je tehnično področje v DO Avtoelektriki.

V bodoče se nameravajo specializirati predvsem za izdelovanje vžigalnih tuljav. Ostala področja proizvodnje pa se bodo razvijala v skladu z obstoječimi potrebami in možnostmi. Pri tem je eno ključnih kadrovsko vprašanje.

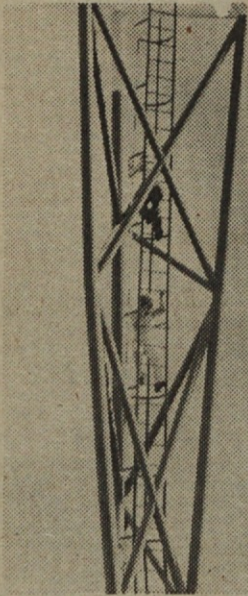
Da bi si zagotovili nove sodelavce z ustreznimi strokovnimi profili, so razpisali letos sedem štipendij za poklicno šolo kovinske stroke v Novi Gorici ter tri za tehniško šolo za strojno stroko v Ljubljani. Od prej imajo še enega štipendista na Fakulteti za strojništvo, tri na Tehniški šoli za strojno stroko ter enega na Tehniški šoli za kemijsko, metalurško, rudarsko, lesno in papirno stroko — kemijska smer.

Podelili so tudi po eno štipendijo za srednjo ekonomsko šolo, za srednjo administrativno in za dopolnilno izobraževanje na srednji ekonomski šoli.

Drugo leto nameravajo štipendirati še kadre za jaki tok. V. B. R.

Ambasadorji Iskre in hkrati komandos

Že večkrat je bilo priporočeno, naj kaj napišemo v našem glasilu in predstavimo Iskrini javnosti „ambasadorje Iskre“. Ne si misliti, da bomo tu opisali življenje in dogodbine raznih direktorjev, svetnikov in svetovalcev, ampak življenje in pogoje dela naših monterjev — ki so tudi ambasadorji našega podjetja.

Delo v vrtočlavi višini za monterje prav gotovo ni prijetno, vendar ga opravljajo z veseljem in vztrajnostjo, pa čeprav dolge ure dneva preživijo na lestvah. Foto: J. Č.

Nekaj nad 320 jih je, po večini mladih, nekaj pa tudi takih, ki že čakajo svoj srebrni jubilej. To so v glavnem kvalificirani mehaniki, tehniki in tudi inženirji. Vsi pravijo, da so monterji. Pri delu se nihče ne postavlja z diplomom, ampak hoče vsak dokazati, koliko zna in kaj zmore.

Zelo prijetna družina so. Človek ne bi verjel, da so v montažno servisnem sektorju telekomunikacij v Iskra Commerce zaposleni iz vseh socialističnih republik Jugoslavije in da je skoraj najmanj Slovenec. Lansko leto so praznovali 20-letnico obstoja — pomemben jubilej. Živijo v bratski slogi, oddaljeni od domačih, raztreseni po vsej Jugoslaviji, dnevno na najmanj 60 gradbiščih. S ponosom na svojih delovnih haljah nosijo Iskrino zvezdo. Zadovoljni so, da jim je

Iskra dala zaposlitev, saj so v nekaterih primerih čakali na to več kot leto.

S pogoji dela so več ali manj nezadovoljni. Toda kako jim tu pomagati. Terensko delo zahteva, da si oddaljen od domačih, včasih 1 mesec, dva ali več. Za prehrano si moraš sam poskrbeti. Vemo, da naši gostinci po Jugoslaviji, razen mesnih jedi, zelo malo lahko nudijo. Toda sčasoma se tudi na tem področju položaj izboljšuje, teže pa je bilo pred leti. Poleg tega je za naše proizvodne kolege po tovarnah več, ali manj organizirana družbena prehrana, garderobe in umivalnice, ustrezno opremljeno delovno mesto (gretje, svetloba itd.), kar je za naše ambasadorje velikokrat redkost. Kar zamislimo si, kako poteka delo v prostorih mostarskih objektov pri 45 stopinj Celzija, ali ob zasneženih železniški progi v Gorskem Kotaru. Da, tu še ne omenjam možnosti za nesreče pri delu, kakor tudi za njegovo varstvo.

Poleg tega naši monterji dnevno opravljajo zelo pomembno vlogo, ker

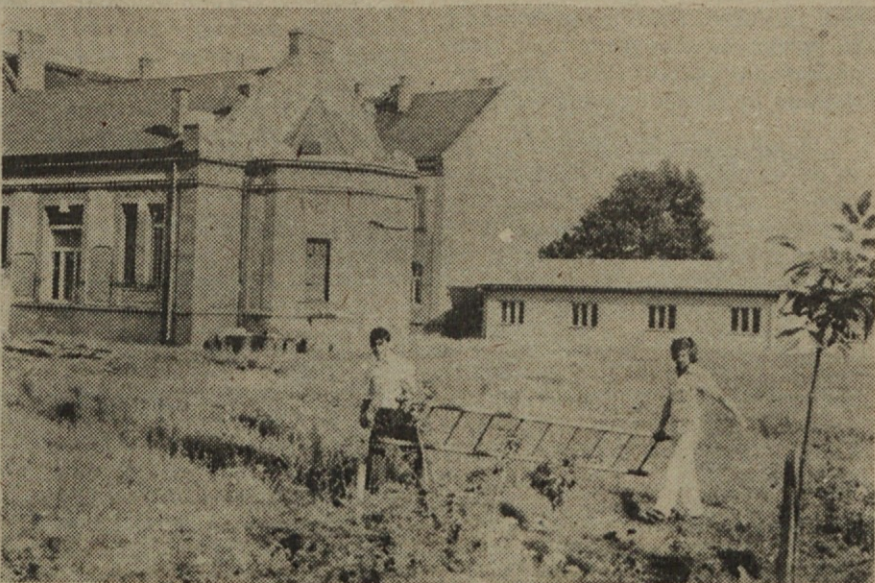
so pomembna vez med potrošnikom in proizvodnjo. Njihovo vedenje je včasih odločilno za poslovne odnose. Brez posebne hvale lahko pripišem, da so to Iskrino poslanstvo izpolnili, saj to pričajo razna pismena priznanja za delo.

Zaposleni v montažno servisnem sektorju se dobro zavedajo in se čutijo odgovorne, da je proizvodni cikel zaključen šele z zunanjo montažo naprav. Pri tem pa bo v prihodnje potrebno še več skupnega sodelovanja med razvojem, proizvodnjo in trgom.

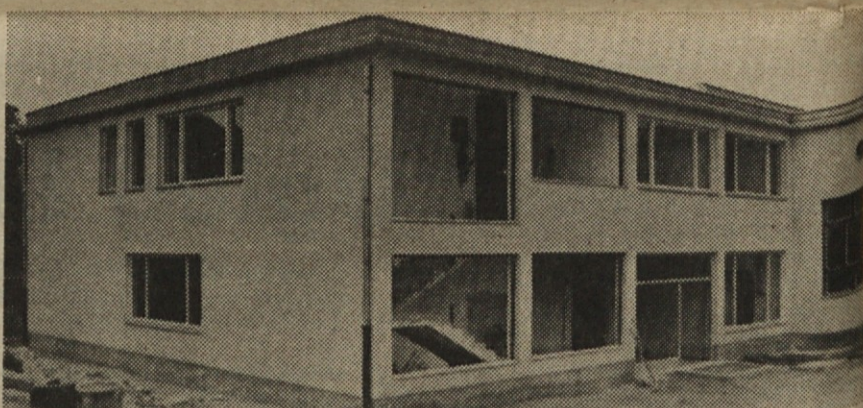
In ne nazadnje tudi nagajevanje po delu mora v montažno-servisnem sektorju biti vrednoteno. Iluzorno je namreč pričakovati, da so v finalizaciji proizvodnje, po kvalifikacijskih strukturah, najslabše nagajevani prav ti „ambasadorji Iskre“. Resnično je namreč dejstvo, da se na terenu preživljajo z dnevnimi in nadomestili za prenočišča, toda — kaj bo s temi veterani po 20 letih terena, ko bodo iz zdravstvenih, ali ostalih razlogov na pol invalidi.

K temu problemu se velja zamisliti že danes! J. Čebela

Našim monterjem na terenu nehoti delamo krivico, ker malone nikoli ničesar ne napišemo o njihovem težkem in odgovornem delu. Obljubljamo, da bomo odslej pozornejši tudi do njih.

Za dostop na nič manj kot 106 metrov visoki antenski stolp je potrebna posebna lestev, saj na monterje in pozneje vzdrževalce prežijo neštete nevarnosti. Foto: J. Č.

Novo poslopje v TOZD Upori Šentjernej, o čemer prihodnjič daljši sestavek. Foto: J. Č.

KOMISIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO PRI SK ZP ISKRA

Razpis I. manifestativnega pohoda prijateljstva Iskrašev

Ta pohod bo 21. septembra 1974 na območje Kokrice in Brda z začetkom ob 10. uri na stadionu ŠD Triglav v Kranju. Udeleženci pohoda se lahko prijavijo v naslednje tekmovalne razrede:

- I. razred — moški do 30 let (5-članska ekipa)
- II. razred — moški od 30 do 40 let (5-članska ekipa)
- III. razred — moški nad 40 let (5-članska ekipa)

- I. razred — mešane 5-članske ekipe do 30 let
- II. razred — mešane 5-članske ekipe od 30 do 40 let
- III. razred — mešane 5-članske ekipe nad 40 let

- I. razred — ženske do 30 let
- II. razred — ženske nad 30 let

Starejši tekmovalci lahko tekmujejo v nižjem razredu. Štart bo ob 10. uri na stadionu ŠD Triglav v Kranju, kjer bo tudi cilj pohoda.

Tekmovalna proga bo dolga okrog 12 km.

Tekmovalci vseh ekip bodo med pohodom streljali z zračno puško in sicer bo vsakdo oddal po tri strele, brez poskusnih, a vsak doseženi krog v streljanju se odšteje od doseženega skupnega časa ekipe po 10 sekund.

Organizator bo priskrbel vse potrebno za tekmovalce.

Prijave za pohod sprejemajo športni referenti po delovnih organizacijah, ali pa se ekipe lahko prijavijo direktno na komisijo za šport in rekreacijo pri SK ZP Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel. 57-969, do 10. septembra t.l. Prijava mora vsebovati ime in priimek vodje tekmovalne ekipe in organizacijo zaposlitve.

Vabimo vse zaposlene v osnovnih organizacijah, TOZD, člane športnih in kulturnih sekcij, študente in dijake, da se I. manifestativnega pohoda prijateljstva Iskrašev polnoštevilno udeležijo.

Vsi udeleženci pohoda bodo prejeli spominske značke.

Še o servisu v Ljubljani

V minuli številki smo objavili prijeten humoristično obarvan članek o servisu Iskra Commerce v Rožni dolini v Ljubljani. Vsekakor ni bil namen tega članka, da bi koga žalil, le opozarjal bi rad, in to predvsem tiste, ki so odgovorni, da bo Iskrino ime med potrošniki ostalo tako kot je zdaj — spoštovano.

Tokrat objavljamo sestavek o dejavnosti servisa, njegovih problemih in načrtih. Pogovarjali smo se z vodjo servisa Petrom Klemencem, Manetom Štetičem in Petrom Virantom.

Iskrin servis v Rožni dolini obstaja že 12 let. Stavba, v kateri dela, sprva ni bila namenjena takšni dejavnosti, pač pa je viška občina hotela v njej odpreti nekaj univerzalni obrtni servis. Prav zato so prostori precej razdrobljeni in ločeni med seboj — nekateri Iskri ustrezajo, večina pa ne. Iskra se je v minulih 12. letih izredno razširila, njen servis pa je ostal skoraj takšen kot je bil ob ustanovitvi.

V njem je trenutno zaposlenih 120 delavk in delavcev. V servisu popravljajo v glavnem ves asortiman proizvodnje Iskre, delno pa tudi izdelke nekaterih tujih tovarov. Servis je razdeljen na 9 panog ali dejavnosti — telefonijo, merilno tehniko, kinoakustiko, široko potrošnjo in radio ter televizijo, avtomatizacijo industrije, avtoelektriko, požarno varnostne in protivlomne naprave, varilno tehniko in usmerniške naprave ter ročna orodja in gospodinske aparate.

Največ reklamacij imajo predvsem pri izdelkih široke potrošnje, in to predvsem zaradi povečanja proizvodnje v tej panogi. Pred letom dni je bilo na račun servisa zapisanih nekaj kritičnih pripomb v dnevnem tisku. Takrat se je zataknilo pri nakupu določenih rezervnih delov, nekaj pa jih je bilo tudi zaradi kvalitete popravila. Stranke pa so bile najbolj ogorčene zaradi tega, ker jim niso hoteli prodajati rezervnih delov. V servisu imajo najnujnejšo zalogo določenih rezervnih delov, ko pa je njihova zlata rezerva pošla, pa čeprav ne po njihovi krivdi, so na njih letele številne strele. Največ jih je bilo zaradi mrežic za brivnike.

Rezervni deli so vsekakor eno najbolj perečih področij uspešnosti delovanja servisa. O vprašanju rezervnih delov bi lahko še in še pisali, toda upajmo, da bodo ta problem v kratkem rešili.

Na servisu se pritožujejo tudi zaradi tega, ker se v Iskri doslej še niso spomnili, da bi naredili dokumentacijo za servise, kar je v navadi v tujini. Na servisu še vedno popravljajo Iskrine naprave s pomočjo proizvodne dokumentacije, v kateri pa niso navedene merilne točke, zgodi pa se celo, da nimajo nikakršne dokumentacije.

Glavni problem servisa pa je ta, da ni prilagojen proizvodnji. Zadnjih 10 let je — kot že rečeno — ostal nespre-

menjen, medtem ko se je proizvodni asortiman Iskre zelo razširil. To razširitev opazijo v servisu predvsem na področju rotacijskih strojev, električnih ročnih orodij, potem so tu varilni aparati, usmerniki ipd. Na servisu poudarjajo, da bi moral njihov kolektiv rasti skupaj s proizvodno bazo.

Od vseh devetih nalog, s katerimi se ukvarjajo, delujeta le dve v kolikor toliko dobrih pogojih — to sta oddelek merilne tehnike in oddelek za popravilo televizorjev.

Na servisu v Rožni dolini upajo, da so dnevi njihovega dela v sedanjih utesnjenih prostorih šteti. Verjetno bodo že prihodnje leto začeli na kompleksu Iskrinih tovarov v Stegnah

graditi novo poslopje, v katerem bosta imela prostore montažna dejavnost in servis. Ti dve dejavnosti bosta imeli na voljo približno 4.000 kv m uporabnih površin. Novi prostori v Stegnah bodo nekoliko odročni za popravilo izdelkov široke potrošnje, zato bi morali — morda neke v središču Ljubljane — odpreti sprejemni oddelek. Po drugi strani pa so v tujini ugotovili, da imajo trgovine in servisi zunaj mesta zaradi prometa in parkirnih prostorov več kupcev in strank kot pa, če bi bili v centru mesta. Sedanji servis v Rožni dolini pozna domala vsa Jugoslavija, prepričani pa smo, da se bodo tudi na novega v Stegnah hitro navadili — zaradi prijetnejših prostorov, predvsem pa zaradi kakovostnih storitev.

Na zunaj je stavba našega servisa na Viču v Ljubljani še nekaj videti, toda spriči tolikšnega prometa je znotraj podoba veliko preskromna. Foto: L. D.

Pogled v eno izmed delavnic našega servisa na Viču.

ISKRA — ELEKTROMEHIKA, KRANJ

Delavska kontrola usmerja, svetuje, nadzoruje

V Elektromehaniki so ustanovili delavsko kontrolo letos spomladi. V zvezni in republiški ustavi so bile opredeljene njene naloge bolj okvirno s tem, da prepušča zakonodaja konkretno organiziranost in delovanje organom delavske kontrole samim. Pri tem upošteva specifičnost posameznih OZD in sprotne probleme. Z izborom članov odbora delavske kontrole iz vrst neposrednih proizvajalcev je bil položen temelj za pričetek njenega

delovanja. To obsega izpeljavo najrazličnejših nalog, med katerimi je najvažnejša ravno trajno seznanjanje ter budno spremljanje vsega dogajanja v OZD. Pri tem je predvsem pomembno pravočasno, kvalitetno in temeljito obveščanje delavcev o poslovanju

TOZD, materialno-finančnem stanju, ustvarjanju in delitvi dohodka, uporabi sredstev ter drugih vprašanjih, pomembnih za odločanje in nadzorstvo v organizaciji.

Nadaljnja naloga delavske kontrole je tudi nadzor nad izvrševanjem sprejetih samoupravnih dogovorov in pravilnikov. Tako lahko učinkovito prepreči možne nepravilnosti, delavcem pa je omogočen podroben pre-

gled nad ustvarjenim dohodkom in njegovo delitvijo.

V Elektromehaniki je delo delavske kontrole že krenilo v izvajanje praktičnih nalog. Tako so pričeli z zbiranjem podatkov o poslovanju posameznih TOZD ter s svojim lastnim ekonomskim obračunom. Tu bo točno razvidna uspešnost poslovanja po TOZD. Seveda je to zelo velika in kompleksna naloga, ki bo predvidoma zaključena do konca leta.

Za čim uspešnejše delo bo potrebno tudi tesno sodelovanje z vsemi proizvajalci ter obveščanje delavske kontrole o raznih nepravilnostih. Ta pa bo tudi rada odgovarjala proizvajalcem na vsa vprašanja v zvezi s sprejetim programom svojega dela.

Kljub objavljenemu programu nalog delavske kontrole dosedaj iz vrst proizvajalcev žal ni bilo konkretnih vprašanj ali predlogov. Zato odbor za samoupravni delavski nadzor ponovno prosi proizvajalce, naj se obračajo nanj s pripombami in vprašanji v zvezi s tem.

Končno pa je treba opozoriti še na dejstvo, da delavska kontrola po svoji funkciji predvsem zastopa interese proizvajalcev in ne misli izvajati kakšne kaznovalne politike. V primeru kršitve opozori pristojni samoupravni organ, naj odpravi in prepreči nepravilnosti.

V. B. R.

ISKRA - INDUSTRIJA EMO, CELJE

Naši domači poslovni stiki

Povsem jasno je, da ima EMO zaradi svojega dolgoletnega obstoja tudi bogate tradicionalne poslovne stike na domačem tržišču z razno raznimi poslovnimi partnerji, tako po liniji prodaje kot nabave. Da so poslovni stiki na domačem tržišču res bogati, moramo upoštevati, da se plasira na domačem tržišču od celotne proizvodnje cca 85 % vseh izdelkov, po drugi strani pa znašajo viri nabave na domačem tržišču cca 60 % od reprodromateriala, kooperantskih delov, investicijske opreme itd.

Po liniji prodaje posluje EMO z vsemi večjimi in pomembnejšimi partnerji s področja trgovine pri izdelkih široke potrošnje, kot tudi industrije na področju kooperacije in izdelkov investicijske potrošnje.

Glavni kupci izdelkov široke potrošnje kot je emajlirana posoda, vse vrste sobnih peči, sanitarnih izdelkov in naprav za gretje so trgovska in montažna podjetja, kot na primer:

Tehnomercator in Kovinotehna Celje, Metalka Ljubljana, Merkur Kranj, Jeklotehna Maribor, NAMA, FERIMPORT, ŽELJPOH, Instalotehna Zagreb, Brodokomerc Rijeka, Dalma Split, Metal Banja Luka, Unima Sarajevo, HIT Mostar, Tehnogvozdjar Novi Sad, Meteor Subotica, Centroprom, Elektromaterial, Robne kuče, Tehnopromet, Metalservis Beograd, Gvozdjar Kraljevo, Agropromet Niš, Grmija Priština, Interpromet.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Novi pogoji za potrošniške kredite

(Nadaljevanje s 1. strani)

direktor. Vsi drugi strokovni odbori in komisije bi ostali kot doslej, razen komisije za družbenoekonomske odnose, ki bi se spremenila v odbor delovnih skupnosti ter se ukvarjala s posli in nalogami delovnih skupnosti bank. Velike naj bi bile spremembe v organizaciji odbora za poslovno sodelovanje bank, tako imenovane „denarne borze“. Glede nove organizacije združenja bodo do 10. oktobra dale mnenje vse članice.

Na seji so ponovno obravnavali samoupravni sporazum bank o odobravanju potrošniških kreditov ter samoupravni sporazum o kreditiranju prodaje potniških avtomobilov iz programa „Zastava“. Kot so sklenili člani upravnega odbora, bodo ob različnih pogojih odobraval kredite občanom, ki so v poslovnem odnosu z banko in tistim, ki ne opravljajo preko banke nobenih poslov. Za prvo kategorijo oseb se za kredite do 10.000 din ne bo zahtevalo oročanje depozitov. Za kreditni znesek od 10.000 do 20.000 din se bo oročalo 10 %, za kredit od 20.000 do 30.000 din pa 15 % depozita. Za kredite nad 30.000 se bo oročal depozit v višini 25 %.

Osebe, ki ne opravljajo poslov preko banke (varčevanje, izplačevanje osebnega dohodka ipd.) bodo oročale depozit za kredit do 10.000 din 10 %, za kredit od 10.000 do 20.000 din pa 15 %. Za znesek kredita od 20.000 do

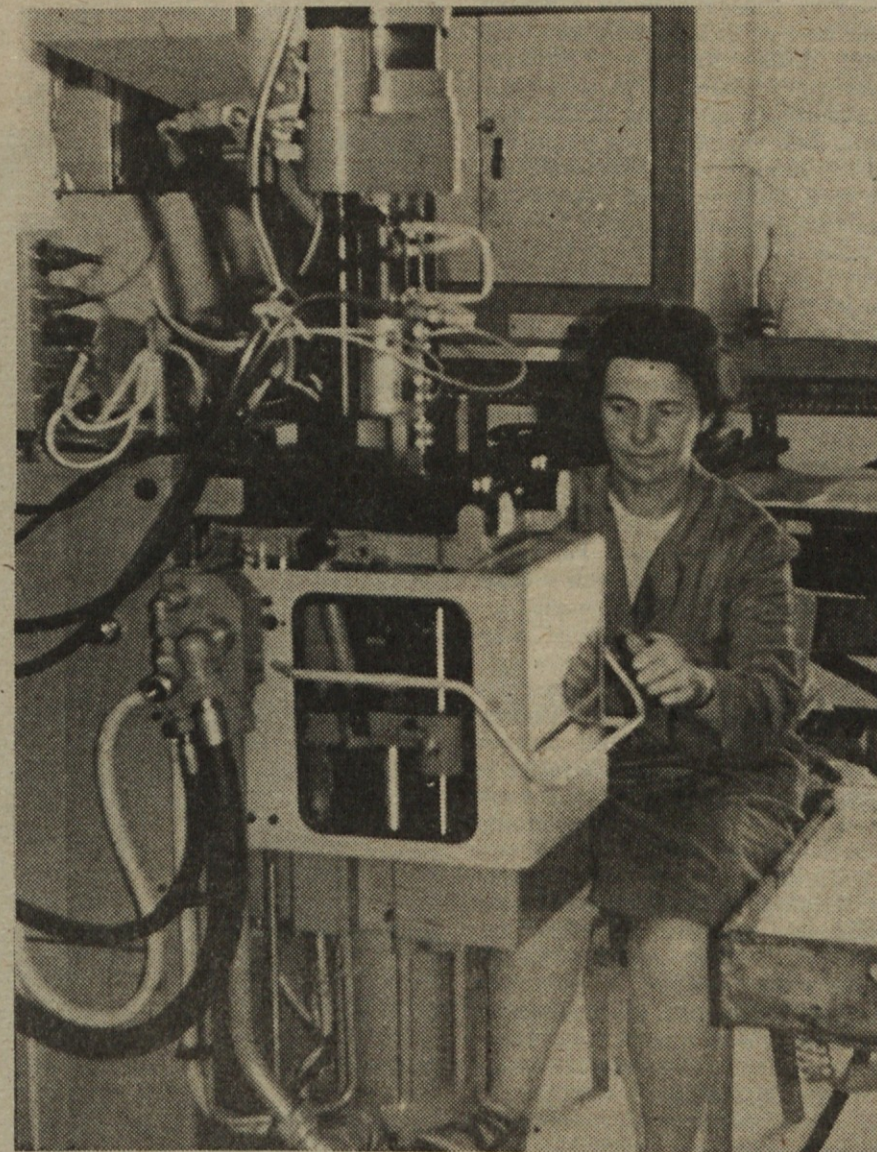
30.000 din bo depozit znašal 20 %, za kredit nad 30.000 din pa 30 %.

Namesto gotovine bodo banke sprejemale kot depozit tudi obveznice federacije v letu 1974.

Predstavniki Zavodov Crvena zastava iz Kragujevca so člane upravnega odbora seznanili s težavami pri plasmaju svojih vozil ter pozvali članice združenja, naj se v čim krajšem roku izjavijo o samoupravnem sporazumu, ki ga je združenje pred kratkim sprejelo. Člani upravnega odbora so sklenili, da bodo banke po svojih možnostih takoj pomagale Crveni zastavi, o samoupravnem sporazumu pa se bodo izjasnile do 15. septembra.

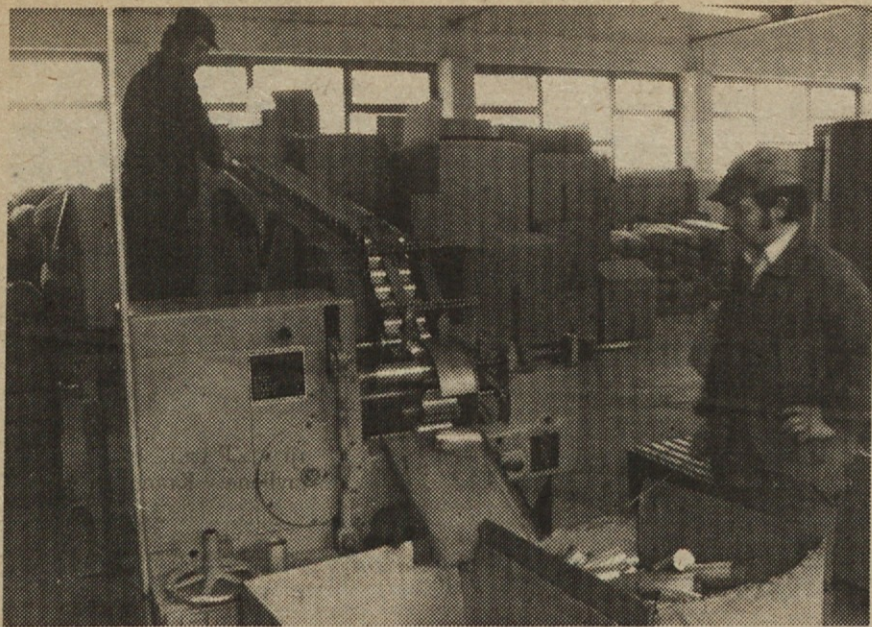
Stopnja obvezne udeležbe končnih uporabnikov kreditov na podlagi sporazuma bank v SR Srbiji brez pokrajini bo v prihodnje v „zelenem planu“ znašala 30 %. Člani upravnega odbora so namreč sprejeli spremembo tega sporazuma, ki je predvideval obvezno udeležbo v znesku 50 % kredita. S tem se ne bo povečal celotni znesek, ki ga morajo banke po sporazumu obvezno plasirati v te namene, temveč se uresničujev plasmaja zmanjša na realni obseg.

V združenje poslovnih bank je bila soglasno sprejeta Ljubljanska banka — podružnica Beograd. Sprejete hranilno-kreditne banke „Avala“ iz Beograda pa so odložili, dokler ne bodo preskrbljeni potrebni podatki o tej banki.

Zaradi premajhnih strojnih kapacitet se je vodstvo Tovarne električnih merilnih instrumentov v Otočah odločilo za nakup modernih strojev za brizganje plastičnih mas, avtomatov in polavtomatov za obdelavo kovinskih delov ter za orodjarno. Na sliki Francka Frelj pri novem, modernem stroju za brizganje plastičnih mas.

FOTO: V. B. K.

Kondenzatorji Semič: iz obrata za proizvodnjo lončkov.

NAŠI DOMAČI POSLOVNI STIKI

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tehnometal, Karaoman Skopje, IMP Ljubljana, Monter Zagreb, Union-invest Sarajevo, Janko Lisjak, Pobjeda Beograd, Blagovac, El Niš, Boris Kidrič Struga na področju kemije odnosno z inženiringom naših emajlov.

EMO ima poleg čistih trgovskih poslovnih odnosov tudi bogate kooperantske odnose, še posebej 25-letno sodelovanje s TAM Maribor, za katerega proizvajamo kamionska kolesa in kamionsko podvozje, z IMV Novo mesto, Vozila Nova Gorica, Radoje Dakić Titograd in z drugimi na področju kovinske predelovalne industrije, poleg tega pa tudi z Gorenje Velenje, Sloboda Čačak, Metalac Gornji Milanovac, El Niš, Boris Kidrič Struga na področju kemije odnosno z inženiringom naših emajlov.

Izdelki EMO, od vseh vrst posode do peči, radiatorjev, kotlov za centralno kurjavo itd., se nahajajo v gospodinjstvih kot v vseh ostalih javnih objektih in imajo vsesplošno rabo, tako v individualni kot ostali potrošnji. Brez teh izdelkov si je danes praktično težko predstavljati normalno delovanje in življenje, tako posameznika kot tudi podjetij.

Po liniji nabave imamo prav tako tradicionalne poslovne stike z vsemi železarnami v Jugoslaviji, saj smo eden glavnih predelovalcev vseh vrst pločevine, nadalje koristniki strojne opreme, raznih kemičnih surovin kot tudi embalaže in ostalih vseh vrst drobnih materialov. Od jugoslovanskih železarn najtesneje sodelujemo z železarno Jesenice, Štore, Ravne, Železarno Skopje, RMK Zenica in Železarno Sisak.

Pri nabavi cinka sodelujemo s kombinatom Trepča, Zorko Šabac in Cinkamo Celje.

Razume se, da pri nabavi potrebnih materialov in opreme sodelujemo tudi z že prej omenjenimi trgovskimi podjetji, bodisi direktno ali pa indirektno.

Po liniji nabave imamo prav tako močno kooperacijo zlasti z Ljevaonico Slavonska Požega za proizvodnjo kaminov, LIV Postojna in Kovinoplastika Lož na področju proizvodnje sanitarne opreme.

Med ostalim smo tudi veliki potrošniki kartonske embalaže, kjer sodelujemo s kartonažno tovarno Ljubljana, tovarno BEL Belišča in Bilokalnik Koprivnica.

Da bi bili naši poslovni stiki na domačem tržišču čimbolj pristni, ima EMO poleg matične prodajne in nabavne službe na terenu svojo potniško mrežo z dvema predstavništvi v Zagrebu in Beogradu, v okviru katerega imamo tudi svojo prodajalno, poleg prodajalne v Celju.

Ker so nekateri naši izdelki zahtevnejših tehničnih funkcij, kot recimo kotli za centralno kurjavo, kamini itd., ima EMO prav tako močno servisno službo kot tudi dobro organizirano lastno in pogodbeno servisno mrežo na terenu, da bi na ta način omogočili čimboljše funkcioniranje naših izdelkov v vsesplošno zadovoljstvo koristnikov naših proizvodov.

Iz doslej nakazanih dejstev je razvidno, da ima EMO dobre poslovne stike na domačem tržišču, vendar se zavedamo, da nam je v bodoče osnovna naloga te poslovne stike še bolj negovati in razširjati, da bomo na ta način imeli v bodočnosti kar najbolj ugodno perspektivo za razvoj našega podjetja kot tudi vsestransko zadovoljene potrebe potrošnikov v splošno korist družbene skupnosti.

Jože Tumšek

Kako poteka letošnje letovanje

Pasja vročina, prav primeren čas sredi letne sezone za pogovor o letovanju. Izrabili smo ga v ta namen in zastavili nekaj vprašanj Mariji Korpar, referentki za rekreacijo v naši Počitniški skupnosti. Iz njenih odgovorov je razviden potek letošnjih letovanj v lastnih in tujih domovih.

S kolikšnimi zmogljivostmi je PSI pričakala letošnjo počitniško sezono?

„Žal z veliko preskromnimi za vse Iskraše, ki bi radi letovali v naših domovih. V Poreču imamo v domu 47 ležišč, nadaljnjih 27 ležišč pa smo priskrbeli pri zasebnikih. V domu v Trenti je na razpolago 20 ležišč, v kampu na Dugem otoku pa imamo skupno 63 ležišč v prenovljenih šotorih. No, v kampu je doslej letovalo še okrog 130 gostov iz CSSR, seveda v Lastnih šotorih, po že ustaljeni pogodbi o izmenjavi turistov. Na Dugem otoku pa je doslej letovalo še 71 Iskrašev v lastnih šotorih, oz. bo njihovo število do konca sezone naraslo tja na približno 90.“

Kako dolgo pa bodo letos obratovali naši domovi?

„V Poreču in na Dugem otoku se je začelo 5. junija, končali pa bomo predvidoma 13. septembra, če seveda ne bo interesentov, ki bi radi letovali še v poznejšem času. Dom v Trenti pa bo obratoval od 1. julija do vključno 3. septembra.“

Kakšne so naše letošnje penzijske cene?

„V izven sezonskem obdobju je cena penziona za odrasle v domu v Poreču 50 din, na Dugem otoku pa 40 din, medtem ko je cena v sezoni v Poreču 60 din, na Dugem otoku pa 46 din. K temu je razumljivo treba prišteti še obvezno turistično takso. V domu v Trenti pa stane letos penzion 55 dinarjev.“

Kako pa so te naše preskromne zmogljivosti zasedene?

„Prva izmena v domu v Poreču, prav tako pa na Dugem otoku, je bila letos dokaj „kilava“, v poznejših desetdnevih izmenah pa se je stanje normaliziralo in so vsa ležišča zasedena. Tako bo najbrž, vsaj po prijavih sodeč, dokler bomo obratovali. No, ob večji discipliniranosti interesentov, praktično nobeno ležišče ne bi ostalo prazno, a se dogaja, da se je nekdo prijavil za letovanje, ni pa plačal akontacije, odpovedal pa je letovanje tik pred nastopom in tako ni več bilo možnosti na njegovo mesto poslati drugega, ki je morda okleval s prijavo, a bi kljub temu rad nekaj dopusta preživel v našem domu. To so vsakoletne težave pri našem delu, vendar jih k sreči letos ni bilo pretirano veliko.“

Menda so Iskraši prek Počitniške skupnosti lahko letovali tudi v nekaterih drugih počitniških domovih?

„Da, prek turistične agencije „Slavnik“ iz Kopra, smo si za sezono izgovorili 50 dodatnih ležišč za naše člane v Rabcu, na Krku, v Puli in v Vrsarju, za cene od 77,5 do 100 dinarjev dnevno. Najeli pa smo dejansko le toliko ležišč, kolikor je bilo resnih kandidatov. Nadalje smo v letošnji sezoni imeli 197 ležišč za Iskraše tudi v počitniških domovih RSNZ v Umagu, Savudriji in na Debelem rtiču, 34 ležišč v Vodicah pri Šibeniku, počitniškem domu mariborske tovarne Lilet, medtem ko je našim članom na voljo skozi vso sezono soba s 3 ležišči v počitniškem domu Iskra-industrija EMO v Crikvenici.“

Imate kaj podatkov o tem, kako so bili, oz. so naši letovalci zadovoljni v teh tujih počitniških domovih?

„Po dosedanjih podatkih so se najbolj pohvalili tisti, ki so letovali v Umagu in na Debelem rtiču, sicer pa tudi od drugod doslej nismo slišali pritožb, kar kaže, da so bili zadovoljni z najetimi počitniškimi zmogljivostmi, le seveda, če odštejemo nevšečnosti z

Delavec mora biti dobro obveščen

Zgraditev samoupravnega sistema obveščanja je trenutno ena najpomembnejših nalog, ki smo se je lotili v zvezi z uresničevanjem nove ustave in sklepov X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije.

Od ustreznega sistema obveščanja je v mnogočem odvisno delovanje sistema samoupravljanja in delegatskega sistema. Zlasti delegatski sistem se ne bo mogel v realnih odnosih izraziti enako učinkovito in v tistem pomenu, kot je to določeno v ustavi, v kolikor se ne bo temu prilagodila informativna praksa.

Sedanji sistem obveščanja ne ustreza potrebam družbe, hkrati pa je kvaliteta obveščanja še vedno na nezadovoljivi ravni, na nevarnosti manipuliranja, zapiranja itd., kar vse ustreza tehnokratizmu, liberalističnim

in drugim idejno-političnim težnjam in njihovim nosilcem.

Vprašanje obveščanja naj bo v funkciji razvoja samoupravnih socialističnih odnosov, naj bo usklajeno z novo ustavo in politiko X. kongresa. To moramo dosledno uresničiti v celotnem sistemu obveščanja, zlasti na področju dnevnega tiska, radia in televizije.

Akcije v smeri urejanja sodobnejšega sistema obveščanja morajo prispevati k smotnejšemu načinu dela, učinkovitejšemu odločanju in uresničitvi sprejetih odločkov, kot tudi njegovemu enakomernemu razvoju, ki bi omogočil objektivno obveščanje in popolno izkazovanje posamičnih in skupnih interesov. V zvezi s tem je treba storiti vse, da bi se obveščanje popolneje vključilo v ekonomski in politični sistem v družbi ter da bi vsak njegov del aktivneje opravljal svojo vlogo.

Resnično informiranje je vsekakor ustavna obveznost. Soglasno s tem je prav tako ustavna obveznost, da se sistem obveščanja organizira tako, da se zagotovi resnično informiranje. Ustava med drugim poudarja, da je pravica občana, da je obveščen o dogodkih doma in po svetu, ki so zanimivi za njegovo življenje in delo, kakor tudi o vprašanjih, ki so zanimiva za skupnost.

Ustavna obveznost je tudi ta, da se družbenopolitični sistem gradi in razvija na enotnih osnovah. Iz tega izhaja seveda tudi obveznost graditve enotnega sistema obveščanja. Nikoli in na noben način ne smemo pozabiti, da lahko to obveznost uresničimo samo s samoupravnimi sredstvi in z organizirano politično akcijo.

Izredno velik pomen za zagotovitev načel pravičnega obveščanja v naši družbi imajo tudi načela družbenega vpliva. Brez ustrezne obdelave tega

načela gotovo ne bi mogli pričakovati zadovoljivih rezultatov niti glede zahteve, da naj bo vsak naš delovni človek obveščen o vsem, kar se dogaja v samoupravni socialistični skupnosti in kar je pomembno za njegov samoupravni položaj in njegovo družbeno angažiranost, niti glede osvobajanja informacije pred vsemi poskusi, da jo uporabijo kot sredstvo kateregakoli ali kakršnegakoli manipuliranja.

Ob sklepu tega razmišljanja o nujnosti zgraditve in oblikovanja boljše sistema obveščanja, ki je vsekakor eden od predpogojev za pravilno delovanje delegatskega sistema, naj opozorimo na govor predsednika predsedstva Sergeja Kraigherja, ki ga je imel na velikem zborovanju ob dnevu vstaje slovenskega naroda v Lovrencu na Pohorju. Takrat je med drugim poudaril, da se danes mnogo govori o potrebi po spremembi in izpopolnitvi sistema informiranja. „Res je, spremeniti in izpopolniti ga je treba. Toda ne smemo zapostavljati naloge, katere cilj je prekiniti s staro prakso povsod, kjer se le-ta pojavlja v kakršnikoli obliki z vsem, kar odločanje v skupščini spreminja v formalno dviganje rok, z vsem, kar preprečuje, da bi se v skupščini resnično slišal predysem interes in glas občana in delavca v združenem delu in krajevni skupnosti, in da zagotovimo, da bodo skupščine v resnici postale mesto dogovarjanja in sporazumevanja, kjer ima odločilen pomen moč argumentov in ne število glasov. Temu je treba prilagoditi politično delo SZDL in še posebej komunistov v njej. V zakonodajni dejavnosti pa je treba dati prednost spremembam tistih določil in zakonov, ki ovirajo, da bi skupščina delala in živela na poln samoupravljalški način.“ To je med drugim poudaril predsednik predsedstva slovenske skupščine Sergej Kraigher.

ISKRA — ELEKTROMOTORJI, TOZD SPODNJA IDRİJA

Aktivnost mladine

Tovarna elektromotorjev in gospodinskih aparatov v Železnikih je zaradi razširjene proizvodnje odprla 1. 1971 svoj obrat v Spodnji Idriji. Ob velikem številu mladih, ki so se vključili v delovni proces, se je pokazala potreba po ustanovitvi mladinskega aktiva. Jasno je, da so bile težave, ki nastopijo pri vsakem na novo ustanovljenem obratu, tudi pri nas ovira, da nismo ustanovili svojega aktiva takoj prve dni.

Želja po koordiniranju misli mladih se je izpolnila ob preselitvi obrata v nove moderne prostore v Spodnji Idriji. Tako smo v februarju l. 1973 imeli ustanovno konferenco, na kateri smo si začrtali okvirne smernice. Po

njih naj bi potekalo naše nadaljnje delo.

Kot pač vsak začetek je bil tudi naš težak. Kljub 170 mladincem, kolikor jih šteje tako mlada in majhna delovna organizacija, je nastal problem, kako jim vzbuditi zanimanje za delo mladinske organizacije. Večina mladih je hodila na delo iz oddaljenih okoliških vasi, poleg tega pa so morali doma pomagati pri delu na kmetijah. Treba je bilo torej iz svoje srede izbrati tiste, ki niso trpeli pomanjkanja prostega časa. Nekaj jih je na tem področju delalo že prej. V glavnem pa so bili to mladi, ki jih je bilo treba v delo šele uvajati. Danes se lahko po

hvalimo z vrsto akcij, ki smo jih izpeljali v okviru mladinske organizacije. Naj omenimo samo nekaj področij našega dela: sodelovanje pri udarniških akcijah v okviru občine, udeležba dveh naših mladink v brigadi na Dugem otoku, akcija za olepšanje okolice tovarne, v kateri smo porabili 300 udarniških ur in nasadili čez 60 dreves. Letos maja smo organizirali v počastitev dneva mladosti športno srečanje med MA Iskre — Železniki in MA Iskre — Spodnja Idrija. Dobro in plodno je tudi naše sodelovanje z OK ZMS Idrija, v kateri imamo predstavnike iz vrst naših mladincev. V svojem programu smo dali velik poudarek idejnopolitičnemu izobraževanju mladih. V ta namen smo skupaj z OOKZ pripravili cikel predavanj, ki naj bi mladim približali vlogo samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij v podjetju. Najbolj zainteresiranim mladincem pa smo omogočili obisk seminarjev, ki jih je organizirala OK ZMS Idrija.

Ob koncu naj omenimo še velik odstotek mladih, ki nas zastopajo v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah.

Danes lahko trdimo, da imamo v tovarni dovolj močan mladinski kader za uspešno nadaljevanje dela MA, saj nas v raznih organih tovarne zastopa kar 57 mladincev in mladink. Poleg tega pa jih veliko aktivno deluje tudi zunaj tovarne — v občinskem in krajevnem merilu.

Živko Makuc, predsednik MA

Mihela Podobnik

Mati

Mi otroci, ki imamo matere, še vemo ne, kaj nam pomenijo.

Tisti, ki jih nimajo, pa vedo, da je mati vredna več kot vse zlato.

Ko skrbno te opominja, kaj je prav in kaj ne, včasih ta skrb ti že odveč postane.

Šele ko ti jo smrt iztrga zaveš se, kaj izgubil si.

A takrat je že prepozno, zamujeno! Zato še za življenja spoštuj in čuvaj jo, kajti — mrtvi se ne vračajo!

Pročelje počitniškega doma Iskra — EMO v Crikvenici.

Janez Puhar in fotografija

V Kranju je bila v petek, 26. julija, odprta zanimiva razstava o Kranjčanu Janezu Puharju, katerega ime je z velikimi črkami zapisano v zgodovino fotografije.

Veliko poznanih slovenskih fotoamaterjev in ljubiteljev fotografiranja je ob otvoritvi pozorno poslušalo opis življenjske poti in dela, ki ga je na kratko podal Alojz Žibert, predsednik kranjskega Foto-kinokluba „Janez Puhar“. Profesor Mirko Kambič, ki je zbral gradivo za to razstavo, pa je orisal pomen odkritja fotografiranja na steklo in mesto Janeza Puharja v zgodovini razvoja fotografije.

Preden je Janez Puhar odšel v semenišče in postal duhovnik, je nekaj časa študiral jezikoslovje, ob tem pa je čutil nagnjenje do fizike, kemije, slikarstva in glasbe. Vse to ga je spremljalo ves čas njegovega službovanja po raznih slovenskih krajih, dokler se končno ni vrnil v rodni Kranj, kjer je leta 1864, star 50 let, za vedno zatisnil oči. Navduševala so ga odkritja na področju fotografije, ki je bila takrat še v povojih.

Poznal je dagerotipijo in talbotipijo (slikanje na kovino oziroma na papir),

vendar je raziskoval še naprej, dokler ni odkril cenejšega postopka fotografiranja na steklo. Leta 1841 je že objavil rezultate svojih raziskav, čez deset let pa je na razstavi v Londonu dobil za fotografijo iz Cerkelj medaljo. Zapis govore tudi o tem, da se je leta 1852 udeležil celo razstave v New Yorku. Še istega leta ga je francoska Academie Nationale sprejela med svoje člane in mu priznala naziv „Odkritelja fotografije na steklo“.

Posnetki originalnih fotografij na steklu in članki, ki na razstavi prikazujejo delo Janeza Puharja, nam v pravi luči kažejo vrednost njegovega odkritja. Že več kot 120 let kljubujejo času te „puharotipije“, pa se še vedno lahko navdušujemo nad njihovo kvaliteto. Prav zares so vredne ogleda.

Slovenci smo lahko upravičeno ponosni na tega pomembnega znanstvenika, pesnika in izumitelja. Kranjski fotoamaterji se mu bodo še letos oddolžili z odkritjem spominske plošče v ulici, kjer se je rodil in umrl. Želijo pa tudi, da bi občinski organi ugodili njihovi želji in Regincevo ulico preimenovali ponovno v Puharjevo ulico tako, kot se je ta ulica že imenovala pred vojno.

B. M.

Janez Puhar, čigar ime je tesno povezano z zgodovino fotografije.

ISKRA
TOVARNA
BATERIJ
LJUBLJANA, Šmartinska 28

razpisuje
prosto delovno mesto.

VODJE splošno-kadrovskega
sektorja

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

visoka ali višja šolska izobrazba pravne, organizacijske ali druge družboslovne smeri in 5 let delovnih izkušenj na strokovno samostojnem ali vodilnem delovnem mestu na enakem ali podobnem delovnem področju;

imeti mora ustrezne vodstvene in organizacijske sposobnosti in moralno politične kvalitete, ki zagotavljajo uspešno delo in razvijanje samoupravnih odnosov.

Ce se odločite, da se prijavite na naš razpis, vas vabimo, da nam do vključno 15. avgusta 1974 pošljete prijavo s kratkim življenjepisom, dokazilom o izobrazbi in nekaznovanju ter kratkim opisom dosedanjega dela.

FOTO-KINO ZVEZA SLOVENIJE
FOTO-KINO KLUB „JANEZ PUHAR“ KRANJ
FOTO-KINO SEKCIJA „ISKRA“ KRANJ

ORGANIZIRA
IV. ISKRINO RAZSTAVO FOTOGRAFIJE
v Kranju od 27. nov. do 3. dec. 1974 v avli
Skupščine občine Kranj

Tema razstavljenih fotografij je:

„NAŠ DELOVNI ČLOVEK“

Pogoji razstavljanja:

Razstave se lahko udeležite vsi fotoamaterji v ZP Iskra, z največ 10 črno-belimi fotografijami, ki še niso bile razstavljene v Kranju. Fotografije, ki ne smejo biti kaširane, naj bodo formata 30 x 40 cm do 30 x 30 cm. Opremljene naj bodo z običajnimi podatki avtorja. Prireditelj si pridržuje pravico objave razstavljenih fotografij, če avtor tega izrecno ne prepove.

Fotografije oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite na naslov: Foto-kinosekcija „Iskra“, Savska loka 1, 64000 Kranj, najkasneje do 10. nov. 1974. Ocenjevala jih bo posebna strokovna žirija, ki jo oskrbi Foto-kinoklub „Janez Puhar“ Kranj.

NAGRADE:

Za najboljše kolekcije (4 razstavljene fotografije):

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

Za najboljše posamezne fotografije:

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

V kolikor bodo na razpolago sredstva, dobi vsak avtor katalog razstavljenih fotografij.

Koledar razstave:

Zadnji dan za sprejem fotografij: 10. 11. 1974

Ocenjevanje fotografij: 16. 11. 1974

Razstava: od 27. 11. do 3. 12. 1974

Vrnitev fotografij: 16. 12. 1974

NAŠ DELOVNI ČLOVEK V SLIKI

Foto-kinosekcija „Iskra“ objavlja v današnji številki časopisa „Iskra“ razpis za razstavo fotografij „Naš delovni človek“. Ob tem bi radi dali fotoamaterjem, ki so člani Iskrinih fotoklubov in sekcij, nekaj napotkov za izdelavo fotografij.

Predvsem bi radi poudarili, da mora fotografija prikazovati našega delovnega človeka na sodoben in tehnično dovršen umetniško izražen način. Tema je vsekakor dovolj obširna, zato vodstvo sekcije upa, da bo do določenega roka prispelo na njen naslov dovolj fotografij, na katerih naj bo upodobljen:

- delavec v tovarni, na polju, v gozdu, na gradbiščih itd.;
- obrtnik;
- zdravstveni, prosvetni in kulturni delavec itd.;
- delavec na dopustu, pri športu, zabavi, v bolnici in drugod;
- delavec doma v družini.

Fotoamaterjem želimo obilo dobrih posnetkov in kvalitetnih fotografij.

Predsednik kranjskega kino-foto kluba Alojz Žibert govori na otvoritvi razstave.

Varstvo pri delu – prva skrb za delovnega človeka

Ekologija temelj za oceno delovnih pogojev

Poleg evidence o poškodbah in poleg liste obolenj lahko o sliki delovnih pogojev sklepamo tudi iz rezultatov ekoloških meritev. Zahteva po periodičnih preiskavah fizikalnih in kemičnih škodljivosti ter mikroklimi je že vsebovana v naših pozitivnih predpisih, vendar v teh ni točno omenjeno, kaj vse spada v t.i. ekologijo dela.

V družbenem dogovoru o delitvi dohodka in OD so eden od kriterijev za oblikovanje skupne mase OD tudi delovni pogoji. V Sloveniji imamo tripartitno komisijo, ki je sprejela enotno metodologijo ekoloških meritev (kakršno vsebuje tudi samoupravni sporazum podjetij ISKRE).

Komisijo sestavljajo predstavniki republiških sindikatov, gospodarske zbornice in sekretariata za delo. V sklopu te metodologije je Elektromehanika Kranj pričela z ekološkimi meritvami v lanskem letu. Rezultate teh raziskav lahko koristno uporabljamo tudi za druge namene. (Npr. za označevanje delovnih mest s posebnimi pogoji dela, za dodatni dopust na pogoje dela, za kriterije za programiranje periodičnih zdravniških pregledov, ipd.).

Po tej metodologiji v ekologijo dela spadajo naslednje obremenitve: fizične, toplotne, obremenitve vida, obremenitve zaradi ropota, vibracij, stika z aerosoli, plini in parami,

umazanostjo. Dalje nevarnost infekcije zaradi dela z vodo in kislinami, nevarnosti prehladov in obremenitve zaradi dela na prostem ter končno tudi nevarnost poškodb pri delu.

V Elektromehaniki res nimamo ekstremnih obremenitev oz. škodljivih pogojev, imamo pa zelo visoko število delovnih mest in s tem število zaposlenih, kjer škodljivosti nastopajo. Zato delavci dobivajo dodatke OD na pogoje dela. Na okrog 1.000 delovnih mestih prejema dodatek OD na pogoje dela preko 4.000 zaposlenih.

Delovni pogoji v podjetju se zelo hitro spreminjajo (drugačne razporeditve strojev, nove napeljave elektroinstalacij, spremembe odlagalnih

površin, novi stroji z dodatnimi emisijami posameznih škodljivosti itd.). Da bi ažurno spremljali in korigirali te podatke o zaposlenih, ki prejemajo dodatek na pogoje dela, obstaja v podjetju stalna strokovna komisija, ki je sestavljena iz predstavnikov organizacijskih enot, ki imajo večje število zaposlenih, ki prejemajo dodatek OD na pogoje dela. Oddelek za družbene zadeve Iskre – Elektromehanike Kranj je pripravil dogovor o medsebojnem sodelovanju, ki ga je podjetje podpisalo z enoto za ekologijo dela pri Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor. Dogovor zajema poleg programiranega pristopa pri izvajanju ekoloških meritev in kvalitetnih uslug, ki jih daje zavod, tudi dolgoročno sodelovanje v teoretično strokovnem smislu.

Druga uporabnost ekoloških meritev po novi metodologiji je dodatni dopust na pogoje dela. Pri tem pa se je

ravno v naši tovarni pokazalo, kako praktičistično (po občutku) je bilo ugotavljanje dopusta dosedaj in kako močno odstopa od realne slike dopustov, ki jo dajejo podatki ekoloških meritev. Pri nas se je skupno število upravičencev povečalo, v nekaterih organizacijskih enotah pa so veliko dodatnega dopusta izgubili, kar trenutno še povzroča dosti hude krvi.

Elektromehanika oz. oddelek za družbene zadeve ima resen namen gojiti ekologijo dela še naprej, ker je to eden bistvenih pripomočkov za ugotavljanje pogojev dela v podjetju.

Še posebno pa je gojitev ekologije pomembna za nov sistem normiranja po WF-sistemu, ki ga intenzivno uvajamo v podjetje. WF-sistem normiranja zaenkrat še ne uporablja podatkov ekoloških meritev v podjetju, temveč izbira vrednosti iz tabel, ki niso prilagojene našim razmeram.

Alojz Boc

SVET IN MI

Svet na pragu 21. stoletja

Bliskovit vzpon tehnike, na tisoče mrtvih v prometnih nesrečah, poplave, lakota, vojne grozote, mirovna pogajanja. To je 20. stoletje. Tehnika je spremenila svet in tempo človekovega življenja. Iz tovarn prihajajo vsak dan avtomobili, letala, podmornice, vesoljske ladje, sodobno orožje. V izgradnji so velika mesta, ogromni objekti in vse to izpodriva zelene površine. Zrak postaja onesnažen, voda umazana.

Vesile hočejo postati še večje. Zatirajo revnejše narode na razne načine, ti pa se upirajo. Nastajajo vojne, ki povzročajo lakoto, bolezen – kot da ni dovolj drugih nesreč, ali vzrokov za umiranje ljudi. V takem okolju živi sodoben človek. Postal je že otopel od vseh teh vesti, brez čustev. Njegov pogled je prazen, odnos do sočloveka hladen, ali pa

hinavski. Grozote postajajo zanj vsakdanost in nanje takoj pozabi.

Na teh ljudeh visi prihodnost. Na njih, ki hočejo s tehniko zagospodariti naravi. To pa nas vodi v uničenje, namesto v srečo in blaginjo. In kljub temu ne naredimo proti vsemu temu skoraj nič. Sodoben človek pozablja, da je izšel iz narave in, da je del nje same. Pozablja, da se je izoblikoval v soncu, vetru, prirodi in njenih lepota ter v ljubezni. Ali bo tudi 21. stoletje množično grobišče ljudi – žrtev najmodernejše tehnike?

Jože Križaj
3.e

„Ribiči“ – uspel posnetek Alojza Žiberta iz Elektromehanike, vnetega fotoamaterja.

Planinska sekcija ISKRA Elektromehanika organizira v nedeljo, 18. avgusta 1974, srečanje s koroškimi planinci na Bleščeči planini (1243 m), kjer je koča slovenskega planinskega društva Celovec in turo na vrh Kepe 2143 m.

Odhod avtobusa bo zjutraj ob 5. uri izpred kina Center, čez Ljubelj, po Rožni dolini mimo St. Jakoba do Kopejne. Od tu dalje peš skupaj s koroškimi Slovenci do Berta koč in na Kepo ter povratek čez Bleščečo planino v dolino ter po Ziljski dolini čez Podkorensko sedlo. V koči na Bleščeči planini bo mogoče dobiti enolončnico, tu bo tudi nekoliko daljši postanek. (V kolikor bo čas dopuščal, bo ob povratku ogled Vrbskega jezera).

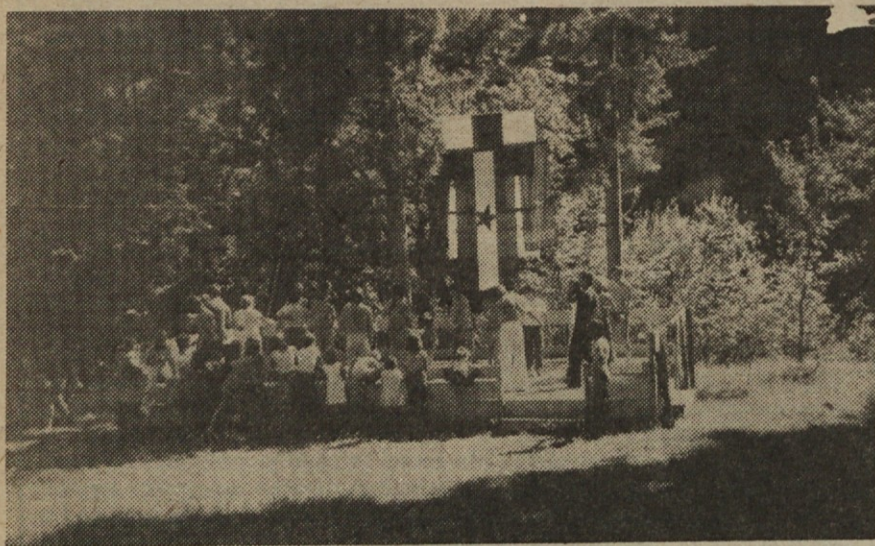
Pot ne bo posebno zahtevna, razen pod vrhom. Hoje bo skupaj približno 8 ur. Udeleženci morajo vzeti s seboj veljaven potni list ter primerno obleko, obutev in nekaj hrane.

Vodja izleta bo ZVONE SNOJ iz TOZD „Vega“.

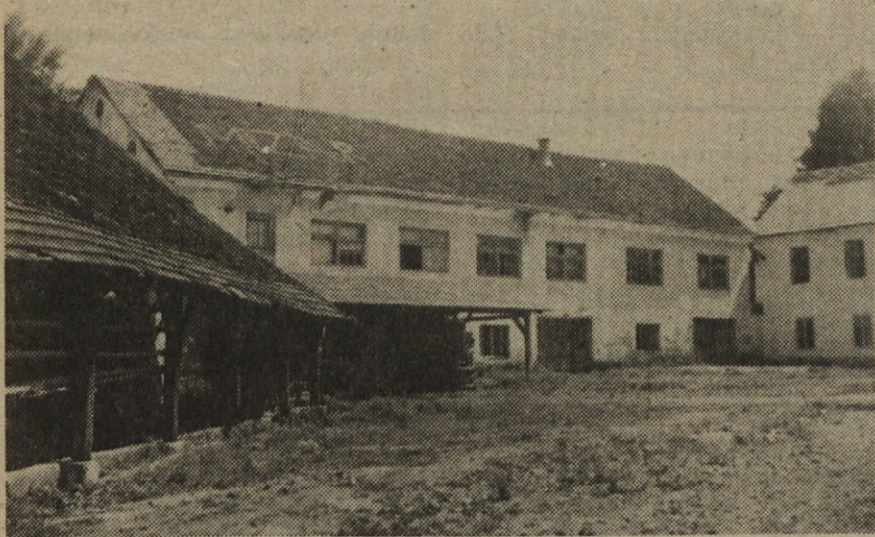
Prijave sprejemajo: Štefka Mrak, GPP ERO, tel.: 29-53, lahko pa tudi Zvone Snoj za „Vego“, Vinko Golmajer za Lipnico in Dušan Pirc za ATC, do vključno 12. avgusta 1974. Prispevek k stroškom izleta je za člane P.S. Elektromehanike in člane PD ZP ISKRA, zaposlene v Elektromehaniki, 10,00 din, za ostale pa 50,00 din in ga je treba vplačati ob prijavi.

Ogledniki so se vrnili

V zvezi z ustanovitvijo počitniškega kampa v Gradacu v Beli Krajini, imenovanega „Bratstvo – enotnost“, se je znova napotila mešana delegacija članov ZZB in Aktiva delavske mladine Iskra Commerce na lice mesta – da bi ugotovila, kaj so lepe želje in kaj dejanske možnosti. Rezultat ogleda je bil zopetni – da!, ideja o ustanovitvi kampa je vredna vse pozornosti in podpore.

Prizorišče piknika v Gradacu, oz. prostor v čudovitem parku, kjer se je odvijal uradni del prireditve ZB in ZM in Krajevne skupnosti Gradac. Piknik je bil 27. julija in se ga je udeležilo lepo število udeležencev iz Iskra Commerce in tudi gostoljubnih domačinov.

Pogled na grad v Gradacu. – Foto: I. R.

Posnetek s prijetnega piknika. – Foto: I. R.

SPREJEM PO BELOKRANJSKO

Čeravno je bila to menda že četrta „ogledniška skupina“ iz Iskra Commerce, ki si je prišla nekam negotovo in tipaje ogledovat znameniti graščinski park baronov Gusičev, je bila nadvse dobro in gostoljubno sprejeta. Tudi tokrat so jo pričakali najpomembnejši možje iz vasi in s tem znova dokazali, da jemljejo začetne

pogovore resno. Kratki pogostitvi je sledil ogled prostorov, predvidenih za bodoči kamp, oz. športno-rekreacijski center Iskre, zatem pa pogovor o tem, kako preiti na dejanja.

Neglede na to, da krajevni dejavniki spričo zgodovinske pomembnosti gradu insistirajo na tem, da bodi bodoči kamp pod „patronatom“ aktiva zveze borcev, ni nobenih zaprek za to, da naj postane kamp objekt delavske rekreacije. Pri tem je mišljena zlasti mladina, kajti bivši borci so se zadosti „narekreirali“ v vojnem in povojnem času. Vse kar govori njim v prid je edinstvena lo-

Tudi ta počitniški motiv je posnel fotoamater Alojz Žibert iz Elektromehanike in nam ga dovolil objaviti.

kacija bodočega kampa in pa morda občutek, da so v slavni partizanski vasi, ki je bila eno: od žarišč odpora proti okupatorju. Nedvomno je to tudi lepa priložnost za otipljivo prenašanje tradicij NOB na mlajše rodove, denimo, kot dobrodošla osvežitev na tem področju, ki terja manj besed in več akcije.

„ČIMPREJ – MLADINSKA DELOVNA BRIGADA!“

To so bile besede sekretarja aktiva delavske mladine Iskra Commerce Milana Osredkarja, člana „izvidniške ekipe“ – potem ko si je ogledal edinstveni prostor, ki ga v skoraj popolnem krogu oklepa reka Lahinja. Za začetek nekaj šotorov in bungalovov, zatem pa športno-rekreacijski objekti! Za vse to je prostora na pretek, pa še kaj praznega bo ostalo v gosti oazi smrek in na prostranem travniku s sadnim drevjem na tem „otoku miru“, takorekoč sredi vasi in vendar skoraj povsem izoliranem z reko in drevjem od „zunanjega sveta“. Vse skupaj je nekoliko podobno srednjeveški samostanski enklavi, ki pa naj sedaj posluži bolj posvetnim namenom.

Podobnih misli so bili tudi drugi člani izvidniške ekipe, ki so vsak po svoje kombinirali možnosti in načrte, kaj vse bi lahko ustvarili na tem koščku sveta, ki je po čudnem naključju ostal nedotaknjen, čeravno iz razumljivih vzrokov nekoliko zanemarjen.

RESNE ANALIZE

Na koncu ogleda je delegacija, skupaj s krajevnimi veljaki, znova pretehtala vse dejavnike, ki govorijo „za in proti“ ustanovitvi počitniškega kampa v Gradacu. Navajamo povzetek:

LOKACIJA: IZJEMNA

Oddaljenost od Ljubljane: ravno pravšna, ne preblizu in ne predaleč, izven že prenatrpanih prometnih tokov (ca 110 km);

PROMETNE IN DRUGE ZVEZE: prav dobre – v vasi je železniška in avtobusna postaja, pošta in telefon – vse to v radiusu kakih 200 m od bodočega kampa.

Sport in rekreacija: plavanje, veslanje, ribištvo, obilje prostora za izgradnjo stalnih ali provizoričnih športnih objektov vsake vrste; bližina (1,5 km) vrste naravnih kopalšč ob famozni reki Kolpi (začetek kopalne sezone že okrog 15. maja!); izhodišče za bližnje in daljnje izlete peš, s kolesom ali avtom – vse do Gorskega Kotarja in jadranske obale, itd., itd.

Pitna voda in elektrika: speljani v neposredno bližino kampa.

Preskrba: dve trgovini, tri gostilne, dokaj bogate okoliške vasi.

Družabno življenje: manj razvito, vaški ambient.

Pomanjkljivosti: precejšnja globina reke Lahinje (4 do 5 m) – neprimerna za slabe plavalce in precej hladna (kot Ljubljana). Pogojna pomanjkljivost – tišina, od katere boljjo ušesa.

Razmerje med prednostmi in pomanjkljivostmi: 10:2.

Splošna ocena: kamp primeren za tiste s plitvimi žepi in, ki jih veseli ustvarjati rekreacijski objekt, z vsaj

približnim občutkom, da se trudijo „na svojem“ in zase.

INTERESI VEŽEJO LJUDI

Na koncu se opravičeno vprašujemo, odkod tolikšna velikodušnost krajevnih dejavnikov vasi Gradac, ki nudijo resnično zanimiv prostor takorekoč „za lepe oči“? Pred leti, ko prometne zveze še niso bile tolikanj pogostne in urejene, bi bilo vse to razumljivejše. Tudi o prednostih industrijsko neonesnaženega okolja tedaj še ni bilo toliko razprav in opozoril. Danes pa stoje te reči precej drugače. Pristojni možje iz Gradaca vedo, kaj nudijo in tudi komu. V pogo-

voru so namignili, da si želijo prisotnosti Iskre tudi drugače – v podobi morebitnega obrata. Zaenkrat v tem pogledu „ne gori voda“. Brezposelnih v vasi ni, pač pa morajo domačini na delo v bližnja mesta, v Metliko, Črnomelj, Semič in še drugam.

Tudi v tej luči je treba gledati in razumeti ponudbo graške krajevnosti, ki hrani svoj turistični zaklad za najboljšega ponudnika.

Čas bo pokazal, če je to Iskra, ki je tudi tokrat predmet daljnovidnih kalkulacij znamenite belokranjske vasi – lastnika enega od nekoč najlepših graščinskih parkov naše dežele.

M. Ljubič

PORTRETI ISKRAŠEV

Bojan Mavec

„Moj poklic je popravilo najmanjših radijskih sprejemnikov – tranzistorskih sprejemnikov in kasetnih magnetofonov. Pri Iskre sem že dobrih 10 let, in to ves čas na Servisu v Rožni dolini v Ljubljani. Po poklicu sem radio-mehanič, precej teoretičnega znanja pa sem si pridobil tudi na srednji tehniški šoli.“ Je začel najin pogovor Bojan Mavec, gotovo eden izmed najboljših popravilcev tranzistorskih sprejemnikov v ZP Iskra.

Za pogovor z njim sem se odločil predvsem zato, ker sem med nedavnim službenim obiskom na servisu slišal o njem izredno veliko pohvalnih besed. Če ne delavci kot on, kdo drug bi zaslužil, da ga uvrstimo v to našo rubriko Portret Iskraša.

Star je 32 let, oče dveh otrok, gradi hišo v Podutiku pri Ljubljani, to so najpomembnejši podatki iz „osebne izkaznice“ našega sogo-vornika. Še en podatek je izredno pomemben – zelo ljubi svoj poklic, kateremu se je zapisal pred dobrim desetletjem.

„Iskra me je doslej poslala že na tri specializacije v tujino. Bil sem pri Loewe Opta in pri Schaub Lorenz v Zvezni republiki Nemčiji, letos pa tudi v SZ, točneje v Moskvi in Rigi, kjer imamo trgovinske stike s tamkajšnjo tovarno tranzistorskih sprejemnikov Riga. Tale aparat, ki ga vidite pred menoj, je prav od tam. Pa da ne boste mislili, da so slabi. Ne niso, toda od firme Schaub Lorenz so gotovo najboljši.“

Ali nam lahko poveš, kaj ti morda ni všeč pri tvojem delu?

„Delo kot tako mi je zelo všeč, zadovoljen sem tudi z delovnimi pogoji, kljub temu pa imam nekaj pripomb.“

Kot na primer?

„Stranke so včasih malce čudne, zdaj, ko je čas dopustov, pa sploh. Ne morejo razumeti, da nekaterih napak na tranzistorskem sprejemniku ni mogoče popraviti v 10 minutah. Nekateri okvare so res manjše, zgodi pa se, da moram nekatere sprejemnike popravljati tudi več ur, ali ves dan. Popravilo tranzistorja bi primerjal z zdravljenjem pacienta v bolnišnici. Če je pač pacient bolj bolan, bo moral ostati v bolnišnici negi dlje.“

Ali imaš še kakšno drugo pripombo?

„Mi smo nekako centralni servis v Jugoslaviji, drugi servisi pa so zelo slabo strokovno usposobljeni. Popravljajo pogosto le polovičarsko, lahko bi rekel pokvarijo in nato vse skupaj, z izgovorom, da nimajo rezervnih delov, pošljejo k nam v Rožno dolino.“

Kako pa je z OD?

Ali poznate koga, ki je zadovoljen s plačo? Zaslužim nekaj malega več kot 2000 dinarjev. Mislim, da je to za moje delo zelo slaba plača. Imam dva otroke, skušam si z graditvijo hiše rešiti stanovanjski problem in kako je nato z denarjem, si lahko kar mislite.“

Dopoldne je osem ur v službi med majhnimi tranzistorji, upori, potenciometri, popoldne pa dela na hiši. Časa za zabavo Bojan nima. Letos tudi ne bo šel na dopust, ker mu, kot je rekel, „financ minister ne dovoli.“

lad

Pisma mladih iz Oldhama

PRVO PISMO

Nedavno je odpotovala iz Kranja v pobrateno mesto Oldham v Veliki Britaniji skupina mladincev, ki vračajo obisk mladim iz tega mesta. Med njimi so tudi štirje iz MA Elektromehanike. Objavili bomo njihove potne vtise izpod peresa Jožeta Perka.

Na kranjski železniški postaji se je 6. julija zbrala skupnica mladih ljudi z velikimi potovalkami. Dekleta so se ločila od fantov že po zunanjem videzu (ki tudi ni vedno povsem zanesljiv) ter po tem, da so imela na mestu ene potovalke po dve in še kakšen kovček povrhu. Vendar pa je bilo nekaj skupno vsem: radovednost in negotovost, kako bo potekala in se končala pot v Združeno kraljestvo. Cilj poti: Oldham, bratsko mesto Kranja.

Vlak je imel po lepi balkanski navadi samo pol ure zamude, kar je očiten napredek — ali pa morda samo srečno naključje. Pred dvema letoma jo je imel namreč „samo“ tri ure. Videti je, da modernizacija železnic že rojeva svoje prve sadove. Če bi pa opisoval vožnjo, bi utrujal bralce verjetno prav toliko kot je ona mene.

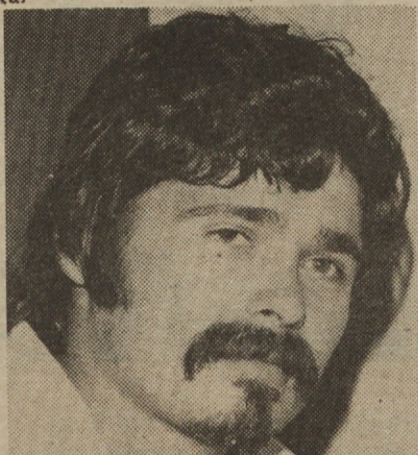
Iz Kranja smo krenili torej omenjenega dne ob 13,00 uri in prišli v Dover naslednji dan ob 17,00 uri. Že s trajekta je bilo videti, da Otok je in bo nekaj posebnega. Priznati moram, da angleška pedantnost na carini ni prišla prehudo do izraza, saj celo Gojku, ki je imel na majici zelo čitljivo napisano, da je tihotapec (=smuggler), niso pregledali prtljage. Sestavljena pa je bila večinoma iz steklenic, sicer ne bi imel v Oldham kaj prinesiti. Pa tudi mi ne bi prišli tako dobro „skozi“ kot smo, saj je vsak poleg lastnih sredstev za gašenje žeje nosil s seboj še eno polmetrsko salamo in „Kilo“ slivovke za „reprezentanco“ kot dokaz našim gostiteljem, da ni samo njihov whisky zveličaven.

Na železniški postaji nas je čakalo presenečenje v obliki šoferja avtobusa, ki je bil tipičen predstavnik svojega poklica in podložnika angleške krone. Rdečelas, s cigaro v ustih (ki jo je dal ven le takrat, kadar je prižigal drugo), prav nič zadržan pač pa na moč prijazen, nas je povabil v lep in prostoren avtobus. Ta proti pričakovanjem ni bil „v dva štuka“, čeprav je bil šofer neverjetno podoben Stanu iz televizije nadaljevanke „V avtobusu“.

Ker nisem bil preveč utrujen, sem med vožnjo stal poleg šoferja. Zanimala me je vožnja po levi. Kmalu pa me je radovednost minila, saj je bilo vse skupaj le preveč za mojo glavo. Ta je bila namreč še vedno malce pod vplivom piva in drugih tekočih dobrot, zaužitih prejšnji dan in ponoči. Nisem se hotel več ukvarjati z mislijo, zakaj ni zaradi vožnje po levi več nesreč, ko vendar naši šoferji še po desni ne znajo brez karambolov!

Na skoraj petsto kilometrov dolgi poti smo se ustavili le dvakrat — da vzamemo gorivo. Novo presenečenje: za žejo le dragi sokovi, tonik, oranžada — „no beer (nič piva)“! Pivo pač Angleži pijejo tam, kjer smejo — v „pubih“ (pivnicah). Te pa so zaprte ravno takrat, ko je človek najbolj žejen! Sicer pa človeku neha biti žal takoj, ko ugotovi, da ima s pravim pivom skupno samo ime in pene, sicer mu je pa komaj kaj podobno!

Po dolgi vožnji, med katero smo si z zanimanjem ogledovali pokrajino, industrijske objekte ter pasoe se ovce in govedo, smo končno le prispeli na cilj. Bili smo žejni in utrujeni. Ob našem prihodu je bilo še svetlo, čeprav je bila ura že deset „popoldne“. V Angliji se znoči šele ob enajstih!

Avtor pisma iz Oldhama — Jože Perko je sicer zaradi zamude z objavo prvega pisma zagrozil „s štrajkom“, a kljub temu upamo, da nam bo poslal še kakšno pismo.

DRUGO PISMO

Tako smo torej prispeli na cilj našega potovanja — Castleshaw. Naslednje jutro smo za pojme Otočanov vstali dokaj pozno, t.j. ob 8,30. Poleti se tam zdani že ob 5. uri. Še vedno smo bili utrujeni od napore vožnje, ki je trajala kar dva dni skupaj.

Kmalu smo ugotovili, da sta oskrbnik naše „rezidence“ in njegova žena čudovita človeka, pravi primer posebljene angleške vljudnosti! Moram reči, da oba odlično kuhata, vendar pa je angleška kuhinja za naše pojme dokaj špasna in zamotana. Težko je tudi presoditi, ob kateri priliki uporabljajo kak nož ali kako žlico. Nadalje težko verjamem, da bi se naši bralci sprijaznili s tem, da jim npr. servirajo čaj z mlekom ali pa solato v enem kosu in to še brez soli, olja ali kisa. Dobesedno zrezati jo moraš — kot zrezek. Za eno posebnih dobrot velja npr. zrezek z jabolčnikom. Kumar ne lupijo, pač pa jih (verjetno oprane) veselo narežajo in servirajo. Zato se sploh ne čudim, da so Angleži že zdavnaj opustili tisti zopmi „Dobertek“. Ta mi gre še posebno na jetra takrat, kadar imam ravno polna usta in moram reči „Hvala!“

8. julija popoldne smo šli malo na potep. Mesto Oldham ima približno 250.000 prebivalcev. Verjetno pa se bo kmalu spojilo z okoliškimi vasmi in

Novi cestno — prometni predpisi in prometna varnost

Razumljivo je, da je osnovni namen vsake cestno-prometne zakonodaje v svetu v tem, da v prvi vrsti zagotovi varnost vseh udeležencev v prometu in da zaradi tega predpiše pravila prometa, prometne znake in druga določila o voznikih, vozilih itd. kot razume se, tudi kazni zoper tiste, ki v cestnem prometu ravno v nasprotju z uzakonjenimi določbami predpisov.

Z današnjim sestavkom začnemo v skrajšani obliki obravnavati tista, najbolj pomembna vprašanja iz zakona o temeljnih varnostih cestnega prometa, ki so življenjsko zanimiva na sploh za vse udeležence v prometu in posebej za določene kategorije le teh, kot tudi druga poglavja, ki obravnavajo določene posebnosti zanimive za vse ali samo za posamezne vrste udeležencev v prometu oziroma določene prometne situacije. Torej novi cestno prometni predpisi.

Začnimo z najbolj množično kategorijo udeležencev v prometu — s pešci. Pešci so obenem tudi kategorija, ki je v prometu najbolj ranljiva in zato zelo pod udarom motorizacije.

Pešec se mora zavedati, da je tudi on

še samo postalo ena velika vas z majhnim centrom. Nekdaj je bilo središče bombažne industrije, sedaj pa so se prebivalci preusmerili tudi v druge panoge.

Spremljala sta me soimenjak in pa moška torbica. Med potepom sva s tovarišem opazila, da se nama smeji vsaj vsako drugo mimoidoče dekle. Že vsa začela premišljevali, kako prijetna dežela je pravzaprav Anglija. Kljub temu pa noben od naju še ni slišal, da bi bila tudi dežela smehljajev. Nekaj se pri vsem tem ni ujemalo — zato sem sklenil pobarati šoferja avtobusa, ki je za tri tedne z vozilom vred postal in moje zle slutnje so se uresničile. Ker le redke Otočanke nosijo torbice, se jim je čudno zdelo, da jo nosim jaz, ki sem moški. Verjetno so v svojih modrih glavah skombinirale, da sem po vsej priliki prijatelj istega spola. No, ker mi pa kaj takega ni preveč pri srcu, sem kot dokaz začel puščati torbico raje doma.

Naslednjega dne so nas avtobus, šofer in vodič popeljali v 10 milj oddaljeni Manchester, eno in polmilionjsko mesto — metropolo pokrajine Lancashire. Vendar pa mi nikakor ni uspelo ugotoviti, kje se konča Oldham in začne Manchester. Naselja ob poti so namreč nepretrgana in obe mesti sta praktično povezani.

Vodič nam je pokazal univerzitetno središče, ki je menda eno največjih v Angliji, knjižnico, ki ima najbolj akustično in veliko čitalnico, pa še zgradbo „Daily Expressa“, ki je bila narejena iz stekla kot prva svoje vrste v Angliji. Da ne pozabim omeniti železniške postaje, ki ima eno najdaljših ploščadi v Evropi! Itd. Sploh je bilo vse največje in sploh super! Ko nam je vodič za zgradbo, le malo višjo od ljubljanske „Metalke“, zagotovil, da je po višini četrta v Evropi, ga nismo več jemali resno. Povedali smo mu, da imamo v Kranju največji nebotičnik na Gorenjskem, da intamo najbolj umazane reke v Evropi in celo najvišjo Šmarjetno goro na svetu!

Nekaj res zanimivega pa je le bilo vredno ogleda: to je bila stara lesena zgradba iz 16. stoletja — pa še krčma povrhu! Majhna in zgrbljena je bila videti prav nenavadna v družbi hladnih betonskih sosed. Zaradi prometa in urbanističnega načrta so jo dvignili s temelji in prebivalci vred za celih sedem metrov! (Ni treba poudariti, da nepoškodovano!) To me je tako impresioniralo, da sem sklenil — ter pri tem sklepu tudi vztrajam — povprašati kakega arhitekta, kako je to mogoče.

Toliko za danes in lep pozdrav, vaš Jože Perko

LETEČI RAZGOVOR

Nubia Ortega—Zrimec

„Menila sem, da ne bom nikoli dobila prijateljev, če se ne bom naučila slovenščine. Spoznala sem tudi, da so Slovenci do mene bolj prijazni in spoštljivi, če z njimi govorim v njihovi materinski.“

počutila izredno osamljena. Pri nas v Nikaragui, podobno pa je tudi drugod v Srednji in Južni Ameriki, smo navajeni, da se vsi med seboj pozdravljamo, takoj se tikamo, se pogovorimo, povabimo novega znanca na kosilo ipd. V Evropi pa le redko kdo pozdravi, če pa že pozdravi, se to „znanstvo“ s tem tudi konča. Ko sem prišla v Evropo, sem kar naprej pozdravljala, ljudje pa so me čudno gledali. Zdaj sem se, na žalost, že odvadila „prezgodnjega“ pozdravljanja.

— Kdo te je navdušil za slovenščino, morda mož?

„Morda tudi, čeprav je bil glavni vzrok ta, da se človek med tujimi ljudmi ponavadi bolje počuti, če zna njihov jezik.“

V Ljubljano sta se z možem preselila leta 1972. V začetku je Nubia Ortega hodila na tečaj slovenščine na Delavski univerzi, pozneje pa se je izpopolnjevala tudi na filozofski fakulteti — na oddelku za jezike.

Že mesec dni po prihodu v novo domovino se je prikupna Nubia odločila za samostojne nakupe po ljubljanskih trgovinah, od takrat naprej pa se je njena slovenščina izredno izpopolnila, tako da se ima sedaj že za pravo Slovenko.

— Kljub temu, da izredno dobro govoriš slovensko, nam prosim povej, če imaš še kdaj težave z jezikom.

„Imam, imam, in to zaradi tega, ker Ljubljančani ne govorijo pravilne slovenščine, še huje pa je ponekod drugod v Sloveniji.“

— Kako pa je z delom in počutjem v Iskri?

„Zaposlena sem kot inokorespondent v sektorju za Južno Ameriko. Predvsem prevajam različne dopise iz slovenščine v španščino.“

— Se v Iskri dobro počutiš?

„Zelo.“

lad

To nam je razodela Nubia Angelica Ortega Bermudez, poročena Zrimec, zaposlena v sektorju Latinske Amerike pri Iskra Commerce. Rodila se je v Costarici, živel pa je predvsem v glavnem mestu Nikaragve Managvi — mestu, ki ga je pred leti strahovit potres zbrisal z zemeljske skorje.

— Kako te je pot prinesla v Ljubljano — k Iskri?

„V Managvi sem študirala francoščino, nato pa sem študij nadaljevala v Franciji, ker sem tam dobila stipendijo. Na univerzi v Grenoblu sem spoznala moža, no in po študiju sem šla za njim v Jugoslavijo. Naj še povem, da sva se poročila že v Grenoblu, kjer se nama je pred 5 leti rodil tudi sin.“

— In kako se počutiš v Sloveniji?

„Razlika med življenjem v Latinski Ameriki in Evropi je izredno velika. Ko sem prvič prišla v Evropo — v Grenoble, sem se

- Pešec, ki brez potrebe postaja na vozišču, ali hodi po njem tako, da s tem ovira ali preprečuje promet vozil;
- Pešec, ki hodi vstric z drugim na cesti, ki je slabo pregledna, ob zmanjšani vidljivosti ali v gostem prometu;
- Pešec, ki zunaj naselja hodi po vozišču (kjer ni pločnika) po desni strani v smeri hoje;
- Oseba, ki potiska kolo, moped itd. in hodi po levi strani ceste.

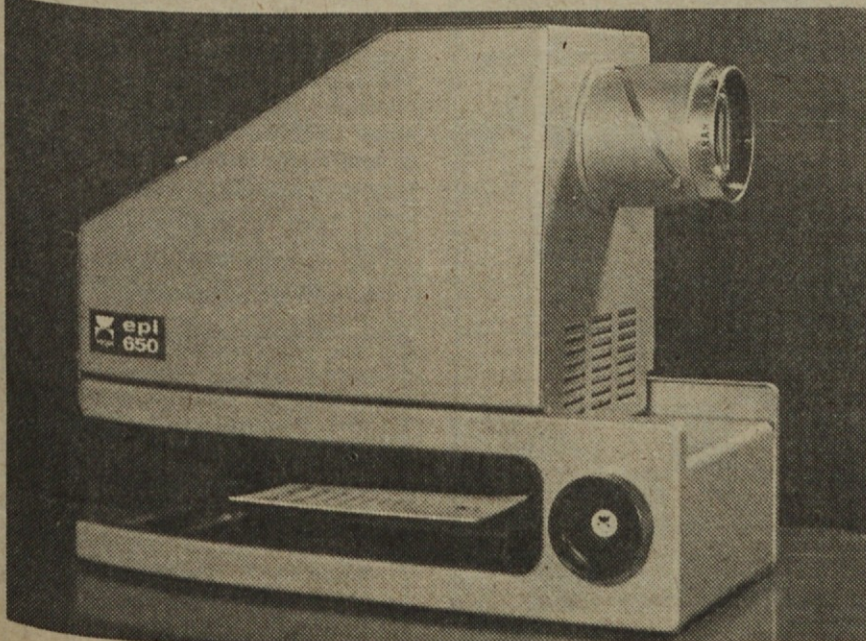
Marjan Metljak

KAZNI:

Za pešca, ki ravna v nasprotju s predpisanimi pravili so zagrožene kazni. Z denarno kaznijo 50 din se takoj na mestu kaznuje za prekršek:

— Pešec, ki hodi po vozišču na cesti, ki ima pločnik ali drugo za pešce namenjeno površino.

Z denarno kaznijo 20 din se takoj na mestu kaznuje za prekršek:

To je epi 650 — izdelek TOZD „Vega“ v Ljubljani.

ISKRA

Številka 29 — 10. avgust 1974

7

Zahvala za požrtvovalno sodelovanje

Stranski obrati, ali sedaj po novem TOZD, so pogosto vezani na med-obratne usluge. To velja tudi za TOZD Mehanizmi in Elektromehaniko.

Pri svojem delu sem dokaj odvisen od pravočasne realizacije, posameznih operacij. Za to skrbi določena oseba v matičnem podjetju. Odločil sem se, da bom s skromnim prispevkom izrazil javno zahvalo vsem, ki požrtvovalno sodelujejo pri izvršitvi našega plana.

Še posebno bi se rad zahvalil Adiju Vizovišku, ki v mehanskem laboratoriju skrbi za termično staranje. Svoje delo opravlja brez zastojev in izgovorov, skratka – brezhibno! Čeprav smo mu včasih postavili dokaj kratek termin, ni nikoli ugovarjal – človeško zna prisluhniti našim potrebam. Svoje priznanje pa bi želel podkrepiti še z željo, da bi se naše sodelovanje tudi vnaprej tako uspešno nadaljevalo. Naši TOZD je namreč v veliko zadovoljstvo in pomoč.

Ivan Mihelič

KRIŽANKA ZA RAZVEDRILO

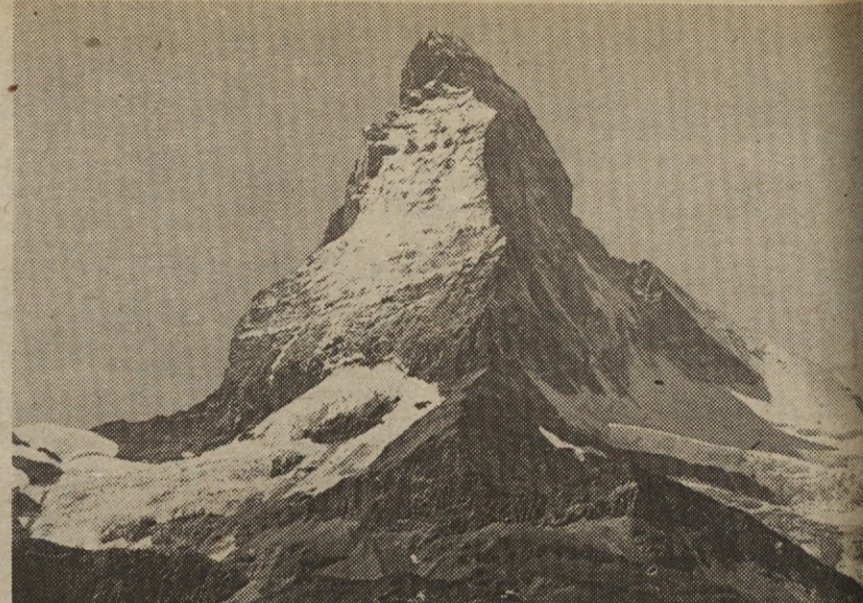
Vodoravno: 1. kratica za konjsko silo; 3. nauk o protezah; 11. sestavljeno tuje žensko ime; 18. skupščina občine; 20. TOZD novomeške tovarne Iskra; 22. glasbeno delo; 23. pokrivalo; 25. oljkin sadež; 26. znani angl. dirkalni motorji; 27. vrsta tiska; 29. madžarsko žensko ime; 31. amer. filmska igralka Gardner; 32. roman Toneta Svetine; 33. služijo za hojo; 34. smrtni boj; 36. nemški filozof (Georg); 38. avstrijska časopisna agencija; 39. amer. kemik (Lars, Nobelov nagajenec 1903); 41. poljska cvetica; 42. osebni zaimek; 44. grški otok; 46. holandski slikar, (Gerard, 1675); 47. okrajšana vprašalnica; 48. življenjska tekočina; 49. izvršni svet; 51. obvestila na javnih mestih; 54. francoski priseljenec v predrevolucionarni Alžiriji; 56. snov z določenim vonjem; 58. gora v Švici; 59. očet; 61. mesto v Srednji Italiji; 63. moški potomec; 64. stopnja angleškega plemstva; 65. dovoljeno mu je, lahko; 66. agavi podobna rastlina; 68. republiški sekretariat za notranje zadeve; 70. dve živalici, ki živita v zemlji; 71. kemični element Cl; 72. vzornik, malik; 73. hitro hlapljiva tekočina (včasih za narkozo); 74. cunj, capa; 75. prostor za nastopanje; 76. drugo ime za javor; 78. del ladje; 80. sladkovodna riba; 83. boginja sovraštva; 85. domislica, šala; 86. največje pristanišče za izvoz iranske nafte; 88.

domača žival; 90. neroden, nespreten; 93. matematična neznanka; 94. to je; 95. priprava, 101. rimski ljubezenski pesnik; 102. urin; 103. domača hiša; 105. geslo, izrek; 107. rusko moško ime; 109. nekdanja viteška oblačila za boj; 111. država v ZDA; 113. ptica, pelikanu podobna; 115. državna blagajna; 116. vrsta sodobnega izolacijskega sredstva; 117. rimski vojskovodja za časa cesarja Justiniana; 119. italj. filmska igralka Lollobrigida; 120. turško gostišča za popotnike; 121. del ženske garderobe iz dragega krzna; 122. pripadnik evropskega naroda; 124. divji, razjarjen; 126. republiški sindikat kovinarjev; 127. avtomobilska kratica za Novi Sad; 128. vrtna lopa; 129. dan iz rimskega koledarja; 131. tatarski poglavar; 132. glas, zvok; 133. del obraza; 135. najvišja igralna karta; 136. poldrag kamen; 137. figura iz četvorke; 139. zgoden; 140. stara dolžinska mera; 142. naziv za dalmatinske pevske skupine; 143. jedi, hrana; 144. bramanski asket in čarovnik; 145. nametavanje.

Navpično: 1. ena izmed TOZD naše industrije elementov in zabavne elektronike; 2. način, stil; 4. grška črka; 5. vrsta mamila; 6. glavno mesto Izraela; 7. oseba iz Gotovčeve opere; 8. jezero v Etiopiji; 9. časovni veznik; 10. žensko ime; 11. sončna dežela na

vzhodu (iz grške mitologije); 13. zmleto žito; 14. krilo rimske legije; 15. specialist za nosne bolezni; 16. pisatelj Cankar; 17. domača pritrdilnica; 18. skandinavski narodna povest; 19. kirurg; 21. najmanjši delec snovi; 24. ime jugoslovanske filmske igralka (Kas); 26. sodobni posteljni vložek; 28. biblijska oseba; 30. vrhunski športniki; 32. kratica svetovne poštne zveze s sedežem v Bernu v Švici; 33. del stopala; 35. bajeslovni letalec; 37. spravilo za puščice; 38. Beotijec; 40. elekt. morska riba; 43. pripadnik ruske kmečke socialistične stranke; 45. mednarodni klic na pomoč; 46. sovjetski veletok; 47. spev, napev orig. italj.; 50. kemični element v polvodniški tehniki; 52. televizijski barvni sistem; 53. časopisni oglas; 55. livek; 56. rdeča zvezda v ozvezdju Škorpion; 57. nekdanja Mestna hranilnica Ljubljanska; 58. vrsta smreke; 60. majhen sodček; 62. Aškerčevo ime; 64. Levstikov junak (Martin); 65. odtisi v snegu, blatu; 67. naša nekdanja kratica za določeni administrativni resor; 69. vrzel, zla usoda, hiat; 70. naš največji otok; 71. vprašalni zaimek; 76. ljublj. trgovsko podjetje in zastopstvo avtomobilov Opel; 77. najhujša nadloga za živino; 78. kadar-koli; 79. ni celota; 81. zamujen, prekasen; 82. vpad tuje vojske; 84. neskladje; 86. egipčanski sveti bik; 87. glasbeni odlomek, kot arija; 88. odmor, počivanje; 89. moderen, točusen; 91. originalno grško napisana oseba pod 28. navpično; 92. angleška reka; 95. Ober; 96. del alpinistove opreme; 97. neumnež; 99. ime sovjetskega drsalca Protopopova; 101. drugo največje mesto v Alžiriji; 102. glasnik, kurir; 104. del imena amer. filmskega igralca Ferrera; 106. pokrajina v Saudski Arabiji; 108. vrsta preprog (po franc. mestu); 110. angleški voditelj stranke; 112. človeku podobne opice; 114. jugoslovanska tovarna ur; 116. Odisejeva domovina; 118. franc. filozof in zgodovinar (Ernest); 121. makedonsko mesto; 123. nizko rastlinje; 125. glasbeno znamenje; 128. reka v BiH; 130. kamniško podjetje živilske stroke; 132. kazalni zaimek; 134. Noetov sin; 136. staroslov. pijača; 138. glavni števniki; 139. egipčansko božanstvo, znak za element radij; 141. samo, edino.

DOPISUJTE V ISKRO

Pogled na Matterhorn (4478 m) v Švici, cilj letošnje odprave. Od 10. do 17. avgusta se bo nanj povzpelo blizu 30 naših planincev, ki so se za ta zahtevni vzpon odločili že lani, ko so osvojili najvišji evropski vrh Mont Blanc. Za letošnjo turo so se solidno teoretično in praktično pripravili, se „založili“ s prepotrebno kondicijo in tudi sicer vse pripravili tako, da bo vzpon uspel. Seveda je neznanka pri tem le vreme, ki mora za vzpon na Matterhorn biti lepo. Našim vrlim planincem kličemo srečno in dober prijem ter si želimo za prihodnjo številko obilo lepih fotografij in sočen zapis o njihovem vzponu!

Naši šahisti ne mirujejo

Medtem ko je med našimi športniki v teh vročih dneh kar nekaj mirno, brez posebnih dogodkov, pa se šahisti le ne dajo ugnati. Uspešno so 4. t.m. sodelovali na hitropoteznem turnirju in se dobro odrezali.

V počastitev občinskega praznika občine Radovljice je Šahovsko društvo Lesce pri Šobčevem bajerju organiziralo moštveni hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo skupno 48 šahovskih štiričlanskih ekip. Udeležile so se tega turnirja tudi tri ekipe iz ŠK Iskra. Vse ekipe udeležence so igrale razvrščene v štiri ekipe.

Ekipi Iskra I. in II. sta sodelovali v prvi skupini. Ekipa Iskra I. so sestavljali: Konvalinka, Štajner, Papler in Mauher in je v hudi konkurenci zasedla odlično drugo mesto v tej skupini, za zmagovalno ekipo ŠD Maribor in pred nevarno ekipo ŠD Domžale. Drugo ekipo Iskre pa so sestavljali:

Šiška, Galle, Sešek, Šoukal in je zasedla 11. mesto. Tretja Iskrina ekipa, sestavljena iz treh Iskrašev: Brezgarja, Kumšeta in Černeta ter enega izposojenega igralca, pa je v 4. skupini zasedla solidno 4. mesto.

Turnir je bil dobro organiziran in je kljub številni udeležbi ekip dokaj hitro potekal. In tudi z udeležbo naših

šahistov smo lahko zadovoljni, saj so se kljub močni konkurenci solidno uvrstili.

Po končanem turnirju so si naši, skupno z družinami, privoščili še prijeten piknik ob Šobčevem bajerju.

B. Brezgar

REŠITEV KRIŽANKA ZA RAZVEDRILO IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: PK – DEVIACIJA – NAVIGATOR – KP – IRA – KENIA – ARIES – REVIR – DAR – RAST – STRES – POK – TANIN – KONO – ASTARTE – NOL – JOK – AEROBUS – ACA – RI – KAP – TEN – P(AVČEK) T(ONE) – OČA – I(VANA) K(OBILICA) – AGNEZA – ZAMET – GLINKA – NN – DRČ – UPSALA – SRK – PREKLA – VIA – AERO – KITA – NEON – PIRC – PESA – MILO – MISS – KROV – TEDI – MEKA – ŠTIP – OLAF – ILA – MENINA – BOR – ISOPAN – ANA – RO – KORINT – VAGON – TROKAR – AN – POTOKI – BAL – DIR – IRIDIJ – SLOVO – OSTATE – NOTICA – AMEBA – TITO – OLTENIA – IBIPABA – ANIS – ORA – TRIER – MRENA – ETAPA – ALT – RA – EMO – RAB – INA – ALI – ARA – OI.

Navpično: PIRAMIDA – KRAS – E(DVARD) K(ARDELJ) – VEST – INTERES – AIR – CAEN – JA – ARP – NEK – AS – IRAK – GEN – AVIATIK – TINE – OR – KANU – PROSINAC – ASTA – ION – DOBA – TACA – SOK – TON – KOČA – RAGU – LAZ – JET – ROKA – IZAK – PAS – TEK – PLEN – KREPELO – NPA – ALIMENT – MRK – GROSIST – NLP – NIR – VANA – ČREDA – ATIKA – PESTI – VIOLA – OSI – ALA – NIŠ – PRO – TIRISTOR – NERO – MINISTER – ROG – PORICATI – RAKI – FANTASTI – MOTO – NIKOLI – BALEARI – RODNINA – PORABA – NADA – KOVO – VADIM – NIOBA – RIMA – POT – BAN – RTI – JENA – LIRA – TERA – IPEL – BILO – ORO – APA – TM – EN – AR.

ZAHVALA

OB SMRTI NAJINE DRAGE MAME

MARIJE MARENK

se zahvaljujeva sodelavcem iz brusilnice in orodjarne ter sindikalni organizaciji Iskre v Železnikih za izrazno sožalja in poklonjeno cvetje.

Sinova Vinko in Peter Marenk

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente. Kranj – Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik: Igor Slavec, odgovorni urednik: Janez Sile – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 – Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA – LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

